

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
6116 ST. CLAIR AVENUE • P.O. BOX 03206 • CLEVELAND, OHIO 44103
Vol. LXX Lapkritis - November 28, 1985 Nr. 46

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

Pokalbiai prie židinio

Apsiejo po 15,000 už minutę

Vytautas Meškauskas

Tokia antraštė apie pokalbius Ženevoje atrodo ciniška. Apskaičiavimą padalintai abiem šalim sulaikius listai apiem šalim sulaikius informacijų jiems tiekima, išeidami iš fakto, kad viršūnių susitikimas viso labo kaštavo 30 milijonų dol. Šis — jau XIV JAV-Sovietijos viršūnių susitikimas — iš kitų išsiskyrė tuo, kad Reaganas su Gorbačiovo labai daug kalbėjo vieni du tik vertėjų lydimi. Visų kraštų biurokratai tokio pobūdžio susitikimų bijo dėl to, kad yra nemažas pavojus, jog paprastai jau kiek pagyvenęs valstybės vadovas pasakys ką nors tokio, ką kita pusė gali suprasti neteisingai ir atitinkamai pasielgti. Kai 1959 m. Eisenhoweris vienas liko tik su Chruščiovu ir jo vertėju, Eisenhoweris sutiko, kad Berlyno padėtis yra nenormali ir reikalinga pataisos. Chruščiovas po to bandė visą Berlyną paglemžti sau, o kai Eisenhoweris tam pasipriešino, Chruščiovas manė, kad Eisenhoweris jį apgavo. Reikia tikėtis, kad prezidentas Reaganas nepadarė tokio klaidingo išpuolio ir šito viršūnių susitikimo nepaseks koks nors sovietų žygis, kaip invazija į Afganistaną nepraslinkus nė metams po Carterio-Brežnevo susitikimo Vienoje.

Pats prezidentas pasimačytą su Gorbačiovu pavadino 'susitikimu prie židinio' (The Fireside Summit). Atsiminus amerikiečių-sovietų santykių istoriją, tai skamba sentimentaliai — visi tie susitikimai dažniausiai pasitarnavo sovietams, parodydami jų žmoniškąją pusę, kas įtaigoja amerikiečius manyti, kad sovietai panašiai galvoja. Iš tikro jie kalba "kaip reikia", nors gal širdies gilumoje jaučia kitaip (žiūr. iš kitos pusės). Gražią iliustraciją tam patiekė Isestijos atstovas Washington, kurį per CNN TV užklausus apie sovietų pažiūrą į žmonių teises, atšovė, kaip jūs galite tai klausti, jei, patys turite 14 milijonų badaujančių, o būti sočiam yra pagrindinė žmogaus teisė.

Dar grįžtant prie buvusių susitikimų reikia atsi-

minti, kad po Vietnamo ir Watergates amerikiečiai buvo silpnesnioji pusė, nedrįstanti prieštarauti pradėjusiems smarkiau ginkluotis ir veržtis į visas puses sovietams. Šį kartą buvo atvirkščiai. Sovietai išsiganto amerikiečių ginklavimosi ir ypač strateginės apsigynimo iniciatyvos, kurį vers juos konkuruoti su amerikiečiais toje srityje, kurioje jie mažiausiai gali — technologijoje. Deja, amerikiečiai nestovi vieningai užpakalyje savo prezidento. Kiek daug žinomų Amerikoje žmonių pasisakė prieš tą iniciatyvą, aiškindami, kad ji negalėsianti pasiekti savo tikslo ir tik skatina daugiau sovietus ginkluotis. Tam, žinoma, pritarė ir pats Gorbačiovas aiškindamas savo spaudos konferencijoje buv. Latvijos pasiuntinybės prie Tautų Sąjungos rūmuose Ženevoje, į kurią buvo įsileisti tik specialiai parinkti žurnalistai, kad strateginė gynybos iniciatyva gali būti vadinama 'skydu', tas įrankis tačiau vistiek laikomas ginklu.

Vienu žodžiu, Gorbačiovas apsižiūrėjo, kad sovietams reikia geresnių santykių su amerikiečiais, ir kad su grasinimais nedaug ką laimėsi. Reaganas pasiskubino tą jo įsitikinimą paremti, tačiau su tam tikrais rezervais: gerą valią turi įrodyti ne žodžiai, bet veiksmai. Ar tas susitikimas laikytinas pasisekusiu

Chicagos Grandies šokėjai atvykę į Clevelando lietuvių dienas, su savo vadove I. Smieliauskiene prie Laisvės paminklo.

Clevelando Lietuvių Dienos

Aurelija Balašaitienė

Clevelando Lietuvių Dienos kasmet sutraukia didelį būrį lietuvių iš arti ir iš toli. Šiais metais didoka grupė atvyko pasisvečiuoti iš Pittsburgho labai veiklios lietuvių kolonijos. Rengėjų pastangas įvertinant, natūralaus lietuviško solidarumo vedami, įvairaus amžiaus lietuviai užpildė Dievo Motinos parapijos salę.

Uždangai pasikėlus, scenoje pasirodė jaunas akordeonistas Andrius Polikaitis ir dvi pranešėjos, Chicagos tautinių šokių grupės 'Grandis' atstovės. Labai muzikaliai akordeonistui, kuris į save atkreipė visos publikos dėmesį, akompa-

ar ne — bylojo prezidentas savo paskutiniame žodyje Ženevoje — ateinantieji parodys mėnesiai ir metai.

(Nukelta į 2 psl.)

nuojant, Clevelando lietuvių linksmino jaunų 'Grandies' šokių grupė, paruošta Irenos Smieliauskiene. Į pačią programą galima būtų žvelgti iš dviejų taškų: idealistinio ir kritiško. Didoka jaunuolių grupė (apie 50) jau atstovauja pačiai jauniausiai mūsų visuomenės kartai. Tai daugumoje, sprendžiant iš išvaizdos, yra gimnazijų moksleiviai, su mažu procentu studentų. Ruošiant arti 20 šokių repertuarą, galima spręsti, kiek laiko buvo praleista repeticiuose. Dažnai kyla klausimas, ar tautiniai šokiai prisideda prie mūsų tautiškumo, ar yra tik pasirodymas scenoje, pasidžiaugiant publikos dėmesiu, bet neįaučiant nieko prasmingesnio, kai monotoniškai, kartais be didelio entuziazmo, kartojami šokio žingsniai ir choreografijos figūros. Yra plačiai

žinoma lietuvių tautinių šokių grupė Sveicarijoje, kurioje nė vienas lietuvis nešoka. Gi garsoji Clevelando 'Grandinė' savo grakštumu, beveik profesionaliu pasirodymu yra mūsų žiūrovus gerokai išlepiniusi. Tad atrodo, kad 'Grandis' į sceną išeina kaip dar ne pilnai paruoštas vienetas, ypač atkreipus dėmesį į šokių išvaizdą: berniukų netvarkingus plaukus, mergaičių nesuderintus, apdėvėtus drabužius, stoką grimo, žingsnių tikrumo, judesių grakštumo. Nežiūrint to, Clevelando publika šokėjus sutiko šiltai, 'Grandinė' vadovas Liudas Sagys ir jaunimo atstovai svečius ir vadovus apdovanojo gėlėmis.

Po programos parapijos kavinės patalpose buvo vakarienė. Trumpu žodžiu LB Clevelando apylinkės pirm. Vladas Cyvas pasveikino susirinkusius ir padėjo svečiams bei prie programos prisidėjusiems. Deja, mūsų publika, pajutusi maisto kvapų, jokio dėmesio nekreipė į trumpas sveikintojų ar viešnios kalbas. JAV LB Krašto Valdybos vardu kalbėjo dr. Antanas Butkus ir savo padėką Clevelando lietuviams pareiškė 'Grandies' vadovė Irena Smieliauskiene. Kun. G. Kijauskui sukalbėjus šventei pritaikytą invocaciją, prasidėjo vaišės, kurių metu turėjau progos susipažinti su mūsų jaunosios kartos rašytoju Raimundu Lapu. Gan anksti iš salės dingo jaunimas, kurio Clevelando jaunieji lietuviai taip laukė. Iš tėvų pusės buvo pareikštas nepasitenkinimas, kad nebuvo pasirūpinta jaunimui sudaryti sąlygas čia

(Nukelta į 13 psl.)

Viršūnių konferencijos metu Ženevoje buvo išleistas šis pašto atvirukas, deja su klaida: 21-22 lapkr. 1985...

SAVAITINĖ POLITIKOS *Apžvalga*

Ženeva pasaulio nesustabdė. - Situacija Vid. Rytuose, Nikaragvoje, Angoloje ir Lenkijoje.

Nepaisant JAV prezidento susitikimo su kompartijos generaliniu sekretorium Ženevoje, kurio stebėti sulaukė 3,000 žurnalistų, pasaulis dėl to nesustojo. Patys sovietai apie jį praneši-

POKALBIAI PRIE ŽIDINIO...

(Atkelta iš 1 psl.)

Grįžęs iš Ženevos prezidentas Reaganas tuojau nuvyko į bendrą abiejų rūmų Kongreso posėdį, kur buvo entuziastiškai sutiktas, ir pasakė gražią 18 minučių kalbą, jos pradžioje išpėdamas nepasiduoti iliuzijom. Ta pastaba, turint galvoje Atstovų Rūmų salėje susirinkusių pakilusią nuotauką, buvo visai vietoje. Per dažnai dėl menkiausio sovietų mosto amerikiečiai, ypač jų spauda, suseraga euforija. Įdomu, kad jos atstovai Ženevoje, spėliodami susitikimo galimus rezultatus, duodavo daugiau kredito Gorbačiovui kaip savo prezidentui. Tarp kitko ant galo aiškindami, kad Gorbačiovas aplenkė Reaganą 'pirmas per savo spaudos konferenciją papasakodamas apie pasitarimus.' Stebėjęs tą 1½ valandos konferenciją per CNN TV 5 val. ryto ir palyginęs ją su Reagano pranešimu to pačio ketvirtadienio vakare, turiu Gorbačiovo pasirodymą pavadinti išstętu stenėjimu. Net toks administracijos užsienio politikos kritikas kaip N. Y. TIMES Leslie H. Gelb, Ženevos susitikimą pavadino neabejotinai Reagano laimėjimu. Tiesa, susitikimas ne daug ką pakeitė. Geriausi atvejai tik pradėjo tai, ką Reaganas pavadino taikos 'procesu', o Gorbačiovas 'mechanizmu'. Anot to paties laikraščio vedamojo, praktiškai tai gal reikš, kad jei Reaganas kurį rytą sužinos apie naują sovietų raketą, jis nepavadins Gorbačiovą apgaviku, bet pirmiau paprašys jo paaiškinimo. O jei Amerikos lėktuvas nuklys į sovietų teritoriją, sovietai dėl to atsiųs protesto notą, bet ne paleis raketos į jį. Tai esą ne daug, bet vis šis tas. "Ne blogai tik dėl dviejų darbo dienų Ženevoje" — pradeda laikraštis tą savo vedamąjį.

Kad ir sovietai nori pakeisti bent toną — parodė ir Maskvos laikraščiuose pasirodžiusios Reagano fotografijos. Iki šiol buvo pasitenkinta tik jo karikatūrom.

nėjo žymiai santūriau už amerikiečius. Pranešime apie pirmąją dieną per jų televiziją, kuris viso labo truko 14 minučių, septynios iš jų buvo skirtos Gorbačiovo susitikimui su Jacksonu, perdavusiu sovietui amerikiečių taikos troškimą... Būdinga, kad sovietų propaganda nutylėjo Gorbačiovienės atvykimą į Ženevą, kaip ir Jacksono prašymą išleisti daugiau žydų.

Beveik nepastebėtai praslino faktas, kad prieš pat pirmąjį pasimatymą du Izraelio lėktuvai Sirijos teritorijoje numušė du Sirijos sovietų gamybos lėktuvus. Izraelis aiškinasi, kad du Sirijos naikintuvai grasino jų žvalgybos lėktuvui, kuris skrido virš Libano. Tokie skridimai vyksta kasdieną ir Sirija nudaudo jų nematanti. Šį kartą Sirijos naikintuvams pasirodžius netoli Izraelio žvalgybinių lėktuvų juos puolė Izraelio naikintuvai ir nusiviję į Sirijos teritoriją juos numušė. Sirai iš savo pusės nebuvo paleidę nė vieno šūvio. (Moderniškose kautynėse lėktuvai paleidžia savo raketą 20 kilometrų (13 mylių) atstume todėl su sunkiai įžiūrimom valstybių sienom mažai skaitomasi).

Tas incidentas sutapo su labai pasmerkėjusia sovietų propaganda Vid. Rytuose. KGB agentūros NOVOSTI apipilė laikraščius straipsniais, kuriuose sovietų komentatoriai duoda suprasti, kad Gorbačiovas Ženevoje neišduos savo draugų arabų. Maskvos radijas savo arabų kalba programoje paneigė, kad Maskva išleisianti daugiau žydų į Izraelį. Sovietų propaganda taip pat įrodinėja, kad arabai gali tik laimėti iš sutartos su JAV ginklavimosi kontrolės, nes tuo būdu Izraeliui bus sunkiau išlaikyti savo karinį pranašumą.

Tuo tarpu iš Nikaragvos ateina žinios, kad to krašto marksistinė vyriausybė ruošiasi žutbūtinei kovai su 'contras', kurie irgi aiškina, kad ateinantieji metai bus lemiami.

Nikaragvos vyriausybė samprotauja, kad Reagano administracija sekančiais — rinkiminiais metais — negalės prileisti prie 'contras' pralaimėjimo. Kadanagi sustiprinti 'contras' jau nebeliko daug laiko, Nikaragvos vyriausybė laukia tiesioginio JAV karinių pajėgų įsikišimo. Toji vyriausybė taip pat laiko galimu, kad karo veiksmai gali iš-

siplėsti į Honduro teritoriją. Honduras turi palyginti modernius prancūzų naikintuvus Mirage. Kad susilyginti su jais, Nikavargva nori gauti sovietinių naikintuvų, ką Washingtono administracija laiko 'nepriimtu'.

Tikras parodksas yra padėtis Angoloje. Ten komunistinė vyriausybė verčiasi iš pajamų už parduodamą naftą, kurios išgavimą ir pardavimą tvarko amerikiečių kompanija... saugoma kubiečių. Kaip prie to pri-eita?

Kova prieš portugalų kolonializmą pradėjo išsivadvimo sąjūdis, vadovaujamas Holden Roberto. Kaip visados tokiais atvejais, greitai atsirado ir kitų. Roberto U.P.A. susitarusi su Jonas Savimbi vadovaujamu UNITOS sąjūdžiu, dominuojančiu krašto Pietuose, kontroliavo didesnę krašto dalį, tačiau portugalams pasitraukus, valdžią sostinėje pagrobė mažesnė kairiųjų intelektualų grupė, finansuojama ir remiama KGB. Jai paremti buvo tuojau atgabenta 500 sovietų 'patarėjų' ir 5,000 Kubos karių. Sovietai taip pat pateikė savo geriausius ginklus. Tuo tarpu Washingtono Kongresas pralaimėjimo Vietname ir Water-gates įtakoje priėmė vadinamą Clark įstatymą, kuriuo administracijai buvo uždrausta kištis į Angolos reikalus. Nepaisant vis didėjančio kubiečių skaičiaus, Savimbio UNITA pajėgė išsilaikyti krašto pietryčiuose, gaudama šokią tokią pagalbą iš Pietų Afrikos respublikos. Santykiams tarp JAV ir P. Af-

■ Iš kitos pusės

Per paskutinį prieš viršūnių konferenciją pasimatymą su Gorbačiovu Maskvoje Valstybės sekretorius Shultz ir jo palydovai buvo nustebę menku sovietų vado susigaudymu Amerikos reikaluose. Ta proga pasirodė spėliojimų iš kur Gorbačiovas gauna žinias apie Ameriką. Aiškinama, kad du svarbiausi tam šaltiniai yra ambasadorius Dobrynin ir JAV bei Kanados 'instituto Maskvoje vedėjas Arbatov. Savaime aišku, kad ir jie yra varžomi partijos generalinės linijos, nustačiusios, kad Amerikoje viskas blogai. Jos laikantis visi pranešimai turi būti tragiški ir dažniausiai visai neteisingi. Toli neieškant pavyzdžių galima sustoti prie spalio 7 d. TIESOJE pasirodžiusio Vytauto Alseikos straipsnelio 'Elitas ir Biznis'. Remdamasis senu magazinu ar greičiau rusišku vertimu iš jo, Alseika rašo:

"U.S. njus end Worl'd report 'šiais metais atliko jau 12-ji apklausą 'Kas valdo Ameriką'... Senatorius Robertas Douglas šiais metais užima jau ketvirtą vietą (pernai jis buvo devynioliktas). Tai senato mažumos lyderis..."

Apie ką Alseika čia kalba? Tokio senatoriaus 'Doulo' negirdėjau. Jei arčiausiai pagal skambesį būtų senatorius Dole, tai jis yra senato respublikonų daugumos, o ne mažumos vadas. Toks apsirikimas gal nebūtų baisus, ypač jei JAV spauda prieinama tik retom progom, bet antra vertus jis nesako ir nieko blogo apie Ameriką. Užtat Alseika pradeda aiškinti, jog JAV būdinga, kad į valdžią ateina žmonės, kurie anksčiau dirbo pramonėje, buvo bendrovių prezidentai. Vėliau jie dažnai grįžta į bankus ir pramonę. Alseika rašo:

"Daug CŽV (CIA — vm) vadovų bei darbuotojų, pasitraukę iš tarnybos Lenglyje, įsteigė privačias bendroves, kurios už dideles dolerių sumas duoda patarimus. Taip uždarbiauja buvę CŽV direktoriai... buvę valstybės sekretoriai A. Heigas, K. Kisindžeris. Tai dar kartą įrodo kad Jungtinės Amerikos Valstijas valdo didžiojo kapitalo atstovai."

Jei paskiri žmonės dar gali įsteigti firmas savo žiniom ar patyrimui parduoti, — didysis kapitalas dar ne viską užvaldė! Ar kas nors galėtų taip verstis Sovietijoje? Ar galima įsivaizduoti pavarytą Chruščiovą steigiantį savo konsultacijos firmą?

Reikia tikėtis, kad pačiam Gorbačiovui raportai rašomi su didesne logika. Bet kas gali žinoti? (vm)

rikos pašlijus, dabar Kongresas pradėjo svarstyti tiesioginę — 'humanitarinę' pagalbą, lygią Nikaragvai suteiktai — 27 milijonus dolerių. Paskutinėm savaitėm komunistinė vyriausybė sustiprino savo spaudimą. Jei UNITA atsidurtų rimtam pavojuje, ją išgelbėti galėtų tik Pietų Afriką.

Iš Lenkijos ateinančiuose TV pranešimuose generolo Jaruzelskio nebe matome

kaip anksčiau uniformoje, bet apsirengusį civiliai. Mat, dabar jis prezidentas. Naują vyriausybę sudarė iki šiol nežinomas buhalteris Zbigniew Messner ir joje vyrauja ekonomistai. Vyriausybėje nesimato buvusio užsienio reikalų ministro ir Maskvos patikėtinio Stefan Olszowski'o. Tai laikoma ženklų, kad Jaruzelski, paėmęs prezidentūrą, sutelkė visą valdžią savo rankose, o nauja vyriausybė yra tokia, kokią reikalui atėjus lengva pakeisti. Vyriausybė norinti eiti Vengrijos pavyzdžiu, duodama daugiau iniciatyvos teisės privačiam sektoriui. Jaruzelskis ir toliau nebandys bendrauti su Bažnyčios ir Solidarumo vadais, bet nepriklausomai nuo jų elgtis taip, kad juos galimai mažiau papiktintų.

PRESSMAN TIRED OF SECOND SHIFT BLUES OR FIRST SHIFT DOLDRUMS

BE RESPONSIBLE FOR RUNNING PRINTING PRESS FOR GRAFIC ARTS COMPANY INDEXING AND PORT FOLIOS.

Heidelberg GTO-18 in.

Heidelberg 10 x 15.

Salary depends upon experience. Excellent benefits include 10 paid holidays, health, life, dental and prescription insurance. Congenial atmosphere, on MBTA, free parking. Apply to:

W. J. TRUELLE CO., INC.

11 Elkins Street

South Boston, MA. 02127

617-268-8599

(From 10 a.m. to 3 p.m. Ask for Jo Di)

(42-44)

Viesėdami Chicagoje aplankykite **PARAMA** MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkas J. Mažeika

Cia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis

APSILANKĖ — ĮSITIKINSITE.

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVAP. O. BOX 03206
CLEVELAND, OHIO 44103
TEL. (216) 431-6344

6116 ST. CLAIR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: VYTAUTAS GEDGAUDAS
DIRVA (USPS 157580)POSTMASTER: Send address changes to DIRVA,
6116 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio 44103.Second-class postage paid at Cleveland, Ohio. Published Weekly
by American Lithuanian Press Radio Ass'n. VILTIS Inc. Subscription
per year \$17.00. Single copy 35 cents.

Prenumerata metams \$17.00, pusei metų \$9.00 • Atskiros numerio kaina 35 centai • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę • Nespausdinti straipsniai gražinami tik autoriams prašant • Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Ir vėl artėja Kalėdos

Žurnalai, laikraščiai, televizijos jau pradeda mirgėti kalėdinių dovanų skelbimais, siūlydami pirkti Kalėdų dovanas nuo indams plauti automatinės mašinos iki šermuonėlių kailinių, nuo pigių kvėpalų iki deimantinių apyrankių. O ką bekalbėti apie dovanas vaikams, jaunimui, sporto mėgėjams, medžiotojams... Kiekviena šeima ar individas pradeda planuoti savo pirkinius ir sudarinėja sąrašus, planuoja biudžetą, kuris yra paprastai perviršijamas, prisiminus dar tolimą pusseserę ar studijuojantį brolį vaikį. Tai kiekvienų metų pabaigos rūpestis, kurio rezultatai kartais jaučiami iki vėlyvos vasaros mėnesių, mokant sąskaitas, seniai pamiršus kalėdinių pirkinių maišaties įkarštį, beveik visada su tvirtu pažadu ateinančiais metais pasielgti protingiau.

Iš dalies komercinė mūsų religinės šventės pusė kraštui neša didelę naudą. Sekant Amerikos komercinį gyvenimą iš patirties, žinau, kad kai kurių prekybų didžiausia apyvarta ir jos išdavoje gautas uždarbis sudaro daugiau negu 60% visų metų pelno. Pinigai apsuka ekonominį ratą. Kiekvienas gaminytis yra kieno nors pagamintas, yra naudojama žaliava, naudojama siuntų patarnavimai, pakavimo medžiaga, ir t.t. Visa tai atsiliepią į krašto materialinį gerbūvį, pinigams grįžtant į darbininkų, gamintojų ir žaliavų pristatytojų rankas. Kita prieškalėdinio pirkimo azarto neigiama pusė yra toji, kad pats dovanų pirkimo periodas užslopina tikrąją dvasinę tų dovanų pirkimo ir įteikimo priežastį: religinės šventės rimtis ir Kūdikio Gimtadienio džiaugsmą, kurio išdavoje dovanos yra geros valios ir bendro džiaugsmo išorinis simbolis.

Lietuviai, gyvenantieji laisvajame pasaulyje, negali ir neturi atsisakyti to neišvengiamo dalyvavimo dovanų pirkimo įkarštyje. Čia auga mūsų vaikai ir čia

jau išgyveno vyresnioji karta ištisus dešimtmečius. Ekonominis gerbūvis yra ryškus mūsų visuomenėje, todėl ir pasisavinimas kai kurių gyvenamo krašto tradicijų yra natūralus ir suprantamas. Juk ir Lietuvoje, jei ir ne tokiu mastu, kalėdinės dovanos buvo dalios, ir vargu ar buvo koks vaikas, neradęs po Kalėdų eglute savo mėgiamo žaislo ar kito kurio nors geidžiamo daikto. Ir šiais metais, kaip visada, eisime į prekyvietes, ieškosime kristalinių vazelių, pižamų, plokštelių, kaklaraiščių ir kvapalų, o vaikams pirkime modernios technikos stebuklingus žaidimus ir kompiuterius. Tačiau mūsų gyvenimas laisvėje nėra vien likimo dovana, nieku neįpareigojanti, nieko iš mūsų nelaukianti. Mes visi esame dvasinio ir tautinio dualizmo rėmuose, kurie ir Kalėdų metu mus įpareigoja, šalia gyvenamo krašto ekonominio spaudimo ir tradicijų, prisiminti savuosius tais pačiais komerciniais pagrindais. Kitaip sakant, dovanų nepirkti negalim, bet lietuviai turi dar vieną didelį ir dažnai ignoruojamą dovanų šaltinį: mūsų knygas, spaudą, plokšteles, meno dirbinius. Jaunavėdžiams lietuviškos knygos, spaudos prenumeratos, jų namams lietuviški ornamentai, gintaro dirbiniai, tautinės juostos yra graži ir prasminga dovana. Neturime gėdytis, kad lietuviškas daiktas taip pat kaštuoja.

Menininkas perka medžiagą, leidžia laiką, kuris moderniam pasaulyje jau seniai yra apskaičiuojamas pinigais. Šalia pižamų ir elektroninių žaislų, pirkime mažiems vaikams lietuviškas spalvavimo knygučes, plokšteles. Suaugusiems, ypatingai pensijos amžiaus asmenims, kurie turi laikytis griežto biudžeto, pratęsti ar apmokėti spaudos prenumeratas, dovanoti knygas, plokšteles, lietuvių menininkų pagamintus papuošalus namams, papuo-

GRUODIS – SPAUDOS MĖNUO

Lietuvių tautos istorija šalia garsios kunigaikščių praeities primena mums ir sunkius mūsų tautos bandymus bei tamsias gaidynes, kada lietuviškas spausdintas žodis buvo įstatymu uždraustas ir tauta buvo palikta dvasinėje tamsybėje ir pasmerkta kultūriniai ir tautiniai sunykti.

Tačiau sunkūs rusų caro priespaudos laikai mūsų tautinę sąmonę nesužlugdė, o priešingai išugdė stiprius tautos ažuolus, kaip V. Kudirką, J. Basanavičių, J. Maironį ir kitus, kurie slapta spausdintu žodžiu ugdė

ir palaikė gyvą mūsų tautinę sąmonę.

Nemažesniu pasišventimu savąja kalba ir raštu rūpinosi ir visa mūsų tauta, kaip antai, vargę mokykla prie ratelio ir knygnešiai.

Šiandien lietuviškai knygai ir laikraščiai egzistuoti jokių kliūčių nėra. Turime plačią perijodinę spaudą, knygų leidyklą ir esame ekonominiai pajėgūs šias institucijas išlaikyti.

Tad atverkime tik savo širdis ir namų duris lietuviškam spausdintam žodžiui.

Pratinkime savo vaikus jau iš mažens ne tik matyti lietuvišką spaudą, bet ją skaityti, gerbti ir pamilti.

Žinoma krašto, kuriame gyvename kalba ir kultūra turi įtakos ir mus ir ypač mūsų jaunimą. Todėl tenka šiandien vėl kovoti už lietuvišką žodį ir lietuviškos išlaikymą. Tačiau niekas nekludo mums šią kovą

vesti. Įtraukime į šią kovą jaunimą, liuanistinių mokyklų mokinius, pavesdami jiems lietuviškos spaudos platinimo darbą ir skatiname juos skaityti ir bendradarbiauti mūsų spaudoje.

Dalis šio darbo tenka ir mūsų lietuviškom parapijoms, kurios taip pat kvietume įsijungti į lietuviškos spaudos vajų per biuletenius, pamokslus, susirinkimus. Taip pat ir LB apylinkes, kurios per savo narius turėtų plačiausiai įsijungti į spaudos vajų. Juk be savos spaudos visa mūsų veikla netektų akstino, ryžto ir visos pastangos išlaikyti svetimame krašte lietuvių nueitų niekais.

Tad nors gruodį skelbiame spaudos mėnesiu, tačiau šiam gyvybiniam mūsų išeivijos reikalui turėtume skirti ištisus metus. Naudokimės spaudos laisve, palaikykime savo spaudą gyvą ir stiprią.

JAV LB Kultūros
Taryba

Šis bei tas

Skirpstas

Išrinkus naują JAV LB vadovybę, visuomenė ir spaudoj girdim daug susirūpinimo ir įvairios paskatos būsimiems darbams. Visi laukia, kad "nauja šluota švariau šluoja", ir tikisi nemaža naujų naudingų žygių LB veikloje. Ypač kultūros srity paakinama, kas šaukiasi skubaus vykdymo ar paramos. Bet tai kartojasi visada po LB rinkimų, o neatliktos pareigos ir pažadai vis lieka lyg užmiršti. Argi esam nebepajėgūs išeivijos prievos lėm atlikti? Ar stoka tinkamų žmonių, ar lėšų trūksta? Ar sunkios kliūtys mūsų doras pastangas sužlugdo?

• Draugo nr. 212 apie JAV LB XI tarybos I sesiją rašoma: "Dr. T. Remeikis kalbėjo apie mūsų veikloje egzistuojantį paradoksą: lietuvių išeivijoje yra daugiau kaip 800,000 asmenų, tačiau esame liuanistinio silpnėjimo laikotarpyje. Nors turime nemaža jėgų, tačiau jų tiksliai ir efektyviai neišnaudojame, pvz. kultūros srityje neturim jokios kritikos, nesprendžiame, kas yra svarbu ir kas gyvybinga mums ir mūsų tautai, o darome, ką tik kas sugestionuoja".

Lietuvių Fondo tarybos posėdy Pelno skirstymo komisijos pirm. S. Baras tarp kitko taip išsitarė: "iki šiol nebuvo nuoseklios švietimo ir kultūros politikos". O žinom, kad daugumą LB veiklos paremia LF lėšos. Tad pravartu nepraleisti pro ausis T. Remeikio ir S. Baro pastebėjimų, nes tikrai mūsų veikla ilsta ir senka, kad — neturim rimtai išsvarstyto darbų plano ilgesnės perspektyvos laikotarpiui. Veikiant be aiškių gairių ateitin, vien apgraihom, šios dienos aktualijose blaškantis, veikla negali būti sėkminga. Šioj skilty daug kart jau pastebėta, kad kultūrinei veiklai trūksta plano, ji nei nuosekli nei balansuota, todėl tiek plyšių veriasi, ir net vieno veikėjo žodžiais — "riedame atgal".

• Buv. Draugo redaktoriaus L. Šimučio mirties sukaktis primena jo taurią asmenybę, o jo įpėdiniam sektiną pavyzdį: taikingumas ir tolerancija, pagarba tiesai, visuomenės darbo rimtis, ištikimybė tautai. O pradėję ruoštis II-jo krikšto sukakčiai esam raginami savy stiprinti krikščioniškus idealus, tad ir dora spauda turi ypač branginti meilę tiesai.

• Deja. Vienas Draugo redaktorių elgias savaip. Jau prieš porą metų M. Dr. buvo išplėtes dyką ginčą mano pusėn, kol faktais nurodžiau jo paistymų kreivumus. Atrodo, už teisingas pastabas liko įtūžęs, kad vėl ieško priekabių be jokio pagrindo. Draugo nr. 214, užvedęs ilgą polemiką dėl A. Masionio atsiminimų, įterpia ir mano vardą, girdi: "Tegu Balašaitienė, Skirpstas, Ego bei visi kiti A. Masionio kritikai ir toliau rašo... Mes tik galvojame, kad būtų nesąžininga tildyti A. Masionį tokiu 'argumentu', nuo kurio nėra saugūs patys jo tildytojai". Bet nei Skirpstas kritikavo A. Masionį, nei kada jį bandė tildyti! Kokti netiesa ant delno. Ir tai ne apsirikimas ar spaudos klaida, nes rašiny M. Dr. mano vardą kartoją du kartu. Kodėl taip elgiasi? Ar dėl anąkart nurodytų jo klaidų jam vis vaidenas, jei tik kokia kibė — visur Skirpstas kaltas? Gal jo siaurai subjektyvus būdas neapvaldo polinkio be pagrindo užgaulioti kitos spaudos bendradarbius? O gal išvis godus būtina su kuo nors rietis be jokios dingsties ir pramanais remti savo dykus ginčus? Bet tokiu neatšakingumu savo žodžiams jis, kaip ir anąkart, tik nuvertina savo rašinį, nes įkišus vieną pramanytą "faktą" — visa ilga polemika tampa nepatikima, bevertė. Sau kenkia ir savo laikraštį žemina tokiais vedamaisiais. Žurnalistų s-gai verta atkreipti akį į šią ydą, kuri daro gėdą mūsų spaudai.

(amb)

Apie Vilnių ir Vilniaus bažnyčias (1)

Lietuvos krikštas ir Vilniaus vyskupija

V. Civiškas

Br. Kviklio daugiatomis veikalas 'Lietuvos bažnyčios artėja prie užbaigos. Pirmieji keturi tomai - skirti Telšių, Vilkaviškio, Kauno ir Panevėžio vyskupijoms - jau išleisti. Dabar iš spaudos išėjo penktoji 'Lietuvos bažnyčios' knyga, skirta Vilniaus vyskupijos apybraižoms ir Vilniaus miesto bažnyčių aprašymams. Šeštoji knyga (penktas tomas padalytas į dvi dalis), skirta Vilnijos bažnyčių aprašymams, taip pat jau spaudoje, tačiau išeis tik kitų metų rudenį. Telieta tik Kaišiadarių vyskupija, ir šis didelis darbas bus baigtas.

Taigi, Vilniaus vyskupijai skirtu tomo bus dvi knygos. Tai nebuvo pramatyta, bet, knygą beruošiant, tapo neišvengiama. Vilniaus vyskupija yra didžiausia ir seniausia Lietuvoje, siekianti Jogailos, o gal ir Mindaugo laikus, ir apie ją medžiagos atsirado daugiau negu tikėtasi.

Istorinės ir bendrosios Vilniaus vyskupijos apybraižos plačios, užima pusę knygos. Apie Jogailos ir Mindaugo laikus rašo J. Dainauskas. Jam priklauso ir Vilniaus vyskupų ordinarų biografijos su trumpomis veiklos charakteristikomis, o taip pat ir vyskupų bei laikinųjų vyskupijos valdytojų sąrašas. Visos kitos apybraižos ir Vilniaus bažnyčių bei kiti aprašymai yra Br. Kviklio. Knyga iliustruota šimtais paveikslų, aprūpinta Vilniaus vyskupijos ir arkivyskupijos teritorijų žemėlapiais ir Vilniaus miesto planu.

...

Pirmoj apybraižoje 'Vilniaus vyskupijos istoriniai bruožai' J. Dainauskas atsargiai svarsto, ar teisinga 1387 m. laikyti oficialiais Lietuvos krikšto metais. Lietuva jau 1251 m. buvo priėmusi krikščionybę ir susitvarkiusi santykius su Roma. Tiesa, Mindaugas - politinių aplinkybių verčiamas - nuo krikšto atsimetė, bet nėra žinių, kad dėl to krikščionybė Lietuvoje būtų išnykusi. Priešingai, primena autorius, yra žinių, kad ir po Mindaugo mirties katalikų bažnyčių buvo Naugarduke, Gardine, gal ir kitur; kad 1312 m. Vytenis prašė Rygos arkivyskupą atsiųsti į Lietuvą du pranciškonus, kuriems jis noris atiduoti jau pastatytą bažnyčią; kad 1323 m. laiške vokiečių

pranciškonams Gediminas prašė atsiųsti į Vilnių keturis kunigus, mokančius lenkiškai, rusiškai ir žemgališkai.

Vilniui tapus Lietuvos sostine, jame gyveno nemaža svetimšalių pirklių, amatininkų, vergų ir kt. Jų religiniams patarnavimams buvo reikalingi kunigai, kurie, be abejo, galėjo apaštalauti ir tarp lietuvių. Algirdo laikais Petras Goštautas, kilmingasis, priėmęs krikščionybę atsikvietė iš Lenkijos 14 vienuolių pranciškonų ir, valdovui leidus, pastatė jiems savo žemėje Dievo Motinos Vardo vienuolyną. Autorius mano, kad kiek vėliau popiežiaus Incento VI Avinjone priimtas vilnietis vyskupas ir buvo tas Algirdo kilmingasis Petras Goštautas.

...

Rytinės didžiosios kunigaikštystės sritis jau nuo X a. pabaigos išpažino krikščionybę, tegul ir stačiatikių rytų apeigose. Iš ten stačiatikybė buvo palietusi ne tik didž. kunigaikščių šeimas, bet ir gediminaičius ir kilminguosius, bent tuos, kuriems buvo pavestos valdyti sritinės kunigaikštystės rytuose. Tokiu būdu tad Lietuva nebuvo tikrai pagoniška, kaip apie ją pakalbame ir dabar. Autorius mano, kad, gal būt, ir Algirdo žmona Julijoną sūnų Jogailą išauklėjusi stačiatikybės dvasioje. Jogaila galėjęs būti ne tik apsikrikštijęs - ką mini Dluogošas ir kai kurie rusų metraščiai - bet ir priklausęs tada Rytų Europoje, taigi ir slavų žemėse, labai išplitusiai dualistinei bogomilų-katarų sektai, mokiusiai, kad pasaulis - tai velnio kūrinys, todėl tikintieji turi vengti visko kas kūniška, taigi ir moterystės, nepripažinusiai dvasininkų hierarchijos ir sakramentų, iš maldu pripažinusiai tikrai 'Tėve mūsų'.

Tokią išpūdį autorius susidarė ne tik iš kryžiuočių šaltiniuose esančių užuominų, bet ir iš Enea Silvio Piccolomini (nuo 1458 m. popiežiaus Pijaus II) knygos 'De Statu Europae', 26 skyriuje aprašinėjančios ano meto Lietuvą, kurios aprašymams pasinaudojo duomenimis buv. Jogailos nuodėmklausio Jeronimo Pragiškio, Jogailą vadinusio bogomilų-katarų sektos žmogumi. Tokiu būdu labai galimas daiktas, kad ir Jogaila, kaip ir Vytautas, Krokuvoje apsikrikštijo antru kartu.

Ir pats krikštas apybraižos autoriumi neatrodo taip pompastiškai, kaip jį vaizduoja lenkų kronikininkai. Kryžiuočių šaltinių liudijimai patikimesni. Lenkų delegacijos sudėtyje nebuvo nei karalienės Jadvygos, nei tiek daug lenkų vyskupų. Iš vyskupų su Jogaila atvyko tikrai Andrius, Sereto (Moldavijoje) vyskupas, tas pats, kuris ir tapo pirmuoju vyskupu Vilniuje.

...

Ar lenkai suprato savo misijos dybę ir ar į ją žiūrėjo rimtai? Atrodo, kad ne. Gausioje Jogailos palydoje nebuvo dvasininkų mokėjusių lietuviškai ir žmonės, suėję būriais, buvo krikštijami tuoj pat, nesusąžindinti nei su nauju tikėjimu, nei su pagrindinėmis jo tiesomis. Nesilaikyta tradicinės sakramento apeigų tvarkos: žmonės buvo krikštijami ne pavieniui, bet būriais, visa būri apšlakstant vandeniu.

Tolerancijos, tokios būdingos didžiojoje kunigaikštijoje, Jogaila taip pat neparsivežė iš Krokuvos. Privilegijuojami buvo tik naujai apsikrikštiję. Stačiatikiai, kuriems krikštijimas nereikėjo, privilegijose buvo aplenkti. Bajorams čia pirmą kartą buvo raštu užtikrintos jų teisės ir privilegijos laisvai ir paveldimai valdyti savo turtą, laisvai išleisti už vyro savo dukterį. Jie buvo atleisti nuo asmeninių patarnavimų valdovui, išskyrus karo tarnybą, pilių statymą ir jų taisymą. Bogomilų-katarų sektos žmonėms čia teko dar kartą krikštijis. Asmenys, nesutikę krikštijis, buvo skaudžiai baudžiami. Autorius primena rusų metraščių žinią apie du žymius lietuvius, kurie už atsisakymą krikštijis buvo pakarti Jogailos paliepimu.

Tuo pačiu metu buvo įsteigta ir Vilniaus vyskupija, o jos pirmuoju vyskupu paskirtas Andrius. Jogailos donacija vyskupijai buvo karališka: apie 350 kv. mylių žemių, 50-60 kaimų, apie 600 dūšių, didelė Vilniaus miesto dalis su apie 50 namų ir kt. Vilniaus vyskupai valdomais turtais buvo vieni iš pačių turtingiausių žmonių didžiojoje kunigaikštystėje, o kaip pirmieji senatoriai, savo įtaka nenusileido žymiausiems Lietuvos didikams.

(Bus daugiau)

maždaug 20 asmenų!

— Išėity, kad dar ir dabar galima įsijungti į Jūsų grupę?

— Taip. Tuo tarpu dar galima, nors mano rezervuotosios vietos jau visos parduotos, bet, manau, kad dar galėčiau jų "pasiskolinti" iš kitų agentūrų...

Suinteresuotieji prašomi kreiptis: Amber Travel Service, Attn. Vida, 11745 Southwest Highway, Palos Heights, Ill. 60463. (mv)

HARTFORD

• Hartforde gyvenančių lietuvių inžinierių iniciatyva organizuojamas Conn. ALIAS skyrius.

Steigiamasis susirinkimas gruodžio 15 d. 3 val. po pietų New Britain šv. Andriejaus parapijos mazgoje salėje, Stanley St., New Britain. Visi Conn. ir kitų artimesnių apylinkių kolegos mielai kviečiami jungtis į naujai steigiamą ALIAS skyrių. Pagal ALIAS statutą. Tikruoju nariu gali būti kiekvienas lietuvis inžinierius, architektas ir technikas baigęs atitinkamas mokyklas taip pat turįs tolygų patyrimą.

Organizatoriai ypač pageidauja ALIAS eilėse matyti jaunesnių narių, mokslus išėjusių JAV. Taip pat pagal jau priimtą ALIAS tradiciją, į tikruosius narius priimami ir kitų griežtųjų mokslų asmenys, kaip pavyzdžiui, fizikai, chemikai, matematikai ir pan. Norintieji daugiau informacijų prašome kreiptis į J. A. Starėną, tel. (203) 677-7723, ar J. P. Nasvytį tel. (203) 673-6806.

OPPORTUNITY FOR REGISTERED NURSES to work & live in a small congenial community and a 31 bed certified medicare hospital. Accepting applications for RN's. Good benefits: 10 holidays, 2 weeks vacation after 1 year, hospitalization insurance & retirement plan. Apply or write. Please Call 512-325-2511, Ext. 249 BROOKS COUNTY HOSPITAL 1400 S. St. Mary's Falfurrias, Texas 78355 (46-1)

DRIVERS

SHAFFER TRUCKING Regional Division

We are looking for more good drivers to increase the size of our Eastern Regional Division. Some loading & unloading. Home on weekends. We have just improved our drivers pay scale and we also have an excellent incentive program. If you are at least 21 years of age, and have 100,000 miles of accident free driving experience, and if you are interested in growing with us, contact Mr. Gary Whisler, 717-766-4708.

DENTAL TECHNICIANS

DENTURE DEPT. CAST PARTIAL DEPT. Positions available for denture finisher and cast partial waxer. Must be well experienced and quality oriented. If you are looking for job security, top salaries with company benefits, contact our full-service ultra-modern lab now for an interview. Call 201-363-3827.

OPPORTUNITY FOR PHYSICIAN FP GP

To work and live in a small congenial community. Full/part time. Beautiful Southeast Idaho Valley. Small Hospital, established practice. Salary Guarantee. LET US SET YOU UP. VALLEY HOSPITAL DOWNEY, ID 208-897-5281 collect W. Watkins ADM. (45-47)

ATOSTOGOS KARIBŲ JŪROJE

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos valdyba metė Amerikaos lietuviams šūkį, susimesti į būrį ir žiemos metu (1986 m. sausio 11-18 d. d.) atostogauti Karibų jūroje, plaukiant S. S. Norway laivu iš Miami, Floridos (Dirva 31/85 nr. ir kt.). Šią atostogautojų grupę sėkmingai sudarė Vida Jonušienė, ALTS valdybos narė.

Atostogautojų registracijos laikui praėjus, Dirvos korespondentas kreipėsi į

Vidą, teiraudamasis:

— Kaip vyksta planuojamoji kelionė-atostogos ir kiek dalyvių jau turima?

— Iki nustatytos datos (1985. XI. 1) iš įvairių vietovių atsiliepė ir jau apmokėjo kelionės išlaidas 34.

— Iš kurių būtent vietovių tie turistai, atostogautojai susirado?

— Maždaug po lygiai iš Philadelphia ir Chicagos, po keletą iš Miami, Los Angeles, St. Louis ir kitur.

— Kiek moka kiekvienas

keleivis už šią kelionę?

— Moka \$1,200 iki 1,400, žiūrint iš kur vyksta ir kokią kabiną laive nuomoja.

— Ar ilgesnį laiką buviant laive nesergama nuoboduliu?

— Jokių būdu. Plaukiama dideliu S. S. Norway laivu, kurį aš vadinu "plaukiančiu viešbučiu". Jame nesijaučia jūros bangavimas. Savo ruožtu, laive vyksta tiek dienos metu, tiek vakarais nesu skaitomos programos visiems keleiviams. Viešbutis turi tinklinio, krepšinio aikštes, mankštos klases, bene, tris

baseinus, biblioteką, muzikos kambarį ir daug kitų pramogų. Kas vakarą rengiami koncertai. Daug juoko ir įdomių įspūdžių juose. Deje, neužmiršta ir laimėjimų-pralaimėjimų punktas, standartinio casino įrengimai... Trumpai, nuobodžiauti šiame "viešbutyje" neįmanoma...

Lapkričio 18 d. aš dar pasiteiravau pas Vidą —

— Kaip reikalai išvykos į Karibų jūrą?

— Labai gerai, atsako ji. — Nuo ano mudviejų pasikalbėjimo iki šiandien atostogautojų sąrašas padidėjo

KŪRYBA IR MOKSLAS

Kai Volungės rudenį pragysta... Vytautas Matulionis

Toronto jaunimo choras VOLUNGE šiomis dienomis išleido naujausią savo dainų plokštelę, įdomią ir dainų parinkimu, ir atlikimu. Plokštelė įrašyta 'digital' būdu. Joje telpa penkiolika dainų, atstovaujančių dvyliką lietuvių kompozitorių: šešios mišriam chorui, šešios moterų balsams ir trys vyrams.

Dainos įvairuoja tiek nuotai kos, tiek muzikinių priemonių panaudojimu, tiek muzikinio stiliaus atžvilgiu. Jaučiamas didelis dainininkų drausmingumas ir dėmesys dirigentui. Choras lanksčiai paklusnus nuolat kintantiems reikalavimams. Tarsena beveik visur labai aiški, dailios palaipsniui silpnėjančios užbaigos, tinkamai stiprios viršūnės, balsų lygsvara išlaikyta. Galima būtų prikišti kartais kiek pergarsius sutartinius choro atsikvėpimus, bet čia gal kalčiausias studijų mikrofonų perdidelis artumas. Taip pat norėtųsi ir greitesnės slinkties vyrų choro dainuojamoj liaudies dainoj 'Šią naktelę'. Pirmoje plokštelės pusėje įrašyta dešimt grynai lietuviškos dvasios dainų. Antroje pusėje girdimos penkios pramoginės nuotikos dainos polkos, tango, valso slinktyse iskaitant ir J. Govėdo patraukliadainų pynę 'Greitai laikas bėga'. Si pynė yra ilgiausias plokštelės įrašas, trunkas beveik dvylika minučių (trumpiausia daina yra 'Aviža prašė' - 57 sekundės!).

Idomybių plokštelėje nestinga. Čia ir paprasta sutartinė

'Aviža prašė' (Lietuvos koncertų scenon įvesta Vincės Jonuškaitės-Zaunienės dar nepriklausomybės laikais), imantriai pritaikyta chorui ir, beveik operinė savo apimtimi, K. Kavecko 'Nuo Birutės kalno', pasižyminti balsų laisvumu, idomiom harmonijom, gerais sopranais. Pažymėtini ir švelnūs moterų balsai dainoje 'Tu giružė' (V. Kairiūkštis ir Hollywoodo filmų garsais perpintieji G. Gudauskienės 'Metų laikai' ir greitėjanti, užkrečiančios nuotikos pasiutpolkė 'Apie Joną ir molio uzboną' (liaudies daina, harmonizuota J. Gaižanausko).

Tačiau įdomiausia (ir sunkiausia) - tai J. Govėdo anksčiau minėta dainų pynė 'Greitai laikas bėga' prasidedanti žodžiais 'Prašom, prašom paklausti...'. Joje visi balsai gauna daug progų gražiai išsiskleisti. Si vykusi dainų pynė yra labai įdomi muzikiniu apdorojimu: neįprastais skambesiais, netikėtai besikeičiančiom tonacijom, vaizdiniais disonansais, slinkties įvairumu. Dalyje 'Gražus miškas miško būdas, visi pučia savo dūdas...' ši pynė pavirsta naujosios muzikos 'Melniku' visiems miško balsams kartu prabylant 'tvarkingam' chaose, o be puikios klausos ir tvirto pianissimo šios pynės dalis prasidedanti 'Tylūs armonikos tonai...' eiliniam chorui beveik neįkandama. Šioje plokštelėje tai yra didžiausias VOLUNGES laimėjimas.

Bendrai, plokštelėje įrašyti

Jaunosios lietuvių kartos choras Volungė Toronte, išleisdinęs savo plokštelę.

kūriniai ir jų atlikimas daro gerą įspūdį.

VOLUNGEI nuo pat isikūrimo vadovauja dirigentė Dalia Skrinkaitė-Viskontienė. Siuometiniai akomponiatoriai: Paulius Vytautas ir Jonas Govėdas. Choras susidaro iš 26 moterų ir 12 vyrų. Amžiaus vidurkis yra tarp 25-40 metų.

Plokštelę jau galima išgyti per Alfonsą Juozapavičių, 68 Princeton Rd., Toronto, Ont. Canada M8X 2E4. Tel. (416) 239-0995. Kaina \$12 kanadiškais plus pašto išlaidos, arba \$11 U.S. su persiuntimu.

KOMP. VL. JAKUBENO DRAUGIJA

Gruodžio 13 d. sueina 9 metai nuo Chicagoje gyvenusio bei kūręsio kompozitoriaus Vlodo Jakubėno mirties. Jo kūrybiniam palikimui globoti, populiarinti bei apsaugoti yra įsteigta Komp. Vl. Jakubėno Draugija, kuri Chicagoje jau gyvuoja 4 metai.

Visas kompozitoriaus kūrybinis palikimas yra sudėtas Tėviškės parapijos pastate, nes kompozitoriui eilę metų su šia parapija yra tekę palaikyti glaudžius ryšius.

Ši draugija yra surengusi kelias kompozitoriaus kūryba bei asmenį atžymintį vakarones su kalbėtojais ir jo kūrinių atlikėjais-solistais. Ji pinigais yra parėmusi Chicago Lietuvos Operos plokštelės išleidimą, P. Mielio kūrybines pastangas, Lietuvių Muzikos Biblioteką (šiai yra paskirta 1,000 dol.) ir kt.

Draugijai šiuo metu pirmininkauja Edvardas Šulaitis (1330 So. 51st Avenue, Cicero, Ill. 60650, telef. — 656-6825). Kiti valdybos nariai: dr. Leonardas Šimutis, Erika Dilytė-Brooks, Juozas Kreivėnas, Povilas Mielius.

Neseniai įvykusiame draugijos valdybos posėdyje buvo nutarta išleisti kelis kompozitoriaus Vl. Jakubėno kūrinius ir išspaus-

Aktorių grupę, pasivadavusi Arts Club Theatre, pastačiusi A. Škėmos "Pabudinimą", dabar pastatė vengrišką komediją "The Play's the Thing", autorius Ference Molnar. Veikalą režisavo Linda Pakri. Komedijoje vaidina ir lietuvis aktorius Arūnas Čiuberkis. Veikalas vaidinamas nuo lapkričio 15 iki gruodžio 8 Courtyard Playhouse, 39 Grove St., New York, N. Y. Telefonas rezervacijai (212) 673-5636. Nuotraukoje aktoriai: Linda Alexander, Linda Pakri (režisierė), Paul Taylor Robertson ir Arūnas Čiuberkis.

dinti muzikos apžvalginių rašinių bei kritikos straipsnių rinkinį.

Draugija taip pat toliau renka vioskią komp. Vl. Jakubėną liečiančią medžiagą: jo kūrinius (išspausdintus ar ne), atsiminimus apie jį, nuotraukas ir kt. (k)

• Vasario 16 minėjimo proga yra numatomas Detroite ir jo artumoje gyvenančių ar gyvenusių rašytojų kūrybos pristatymas, būtent Vytauto Alanto, Medardo Bavarsko, Vitalijos Bogutaitės, Jurgio Gliados, Balio Gražulio, Juliaus Kaupo, Kęstučio Keblio, Petro Melniko, Vlado Mingėlos, Austės Pečiūraitės, Alės Rūtos, Marijos Sims Černeckytės, Vytauto Tarvainio, Prano Zarankos (P. Nato). Organizuojama

minėtų rašytojų darbų paroda. Minėjimas įvyks 1986 m. vasario 16 d. 12:30 val. po pietų Dievo Apvaizdos parapijos salėje Southfielde.

• LIETUVIŲ ENCIKLOPEDIJA. Trisdešimt septintas tomas. Papildymai. Vyr. redaktoriai: Simas Sužiedelis ir Jurgis Gimbutas. Redaktoriai: Stasys Bačkaitis ir Antanas Mažiulis, Techn. redaktorė Danutė Bindokienė, Leidėjas Juozas Kapočius. Talkino Lietuvių Fondas per JAV LB Kultūros Tarybą. Laužytoja Henrieta Vepštienė. Korektorė Regina Kučienė. Nugarėlė ir emblemą darė J. Steponavičius. Leidyklos ir redakcijos adresas: P. O. Box 95, So. Boston, Mass. 02127.

VOLUNGE

Lietuvišką dainą pamilusios astuonios lietuvaitės, 1975 m. pasikvietė Dalia Skrinkaitė-Viskontienė joms vadovauti. Taip įsikūrė Toronto dainos vienetas — "Volunge". Padėjęs skalčiumi, vienetas pradėjo koncertuoti Kanadoje bei Jungtinėse Amerikos Valstybėse. Jis, taip pat, koncertavo IV-me Pasaulio lietuvių jaunimo kongrese, Europoje. 1980 m. prie šio vieneto prisijungus vyrams, "Volunge" tapo mišriu chorui. "Volunge" dirba ir toliau — koncertuoja stengdamasi išlaikyti gyvą lietuvišką dainą išeivijoje.

PIRMA PUSĖ

1. Anoj pusėj Nemunėlio — liaudies daina — harm. J. Svedas (2:22)
2. Tupejo vanagas — liaudies daina — harm. K.V. Banaitis (1:02)
3. Dainų šilka — žodž. E. Dregvos, muz. A. Raudoniko (1:51)
4. Tu giružė — liaudies daina — harm. V. Kairiūkštis (2:57)
5. Vėjužėlis — A. Vanagaitis (2:23)
6. Šią naktelę — liaudies daina (1:50)
7. Beausitanti ausrelė — liaudies daina — harm. M.K. Ciurlionis (2:57)
8. Nuo Birutės kalno — žodž. Maironio, muz. K. Kavecko (3:25)
9. Darželių rūtėlė prazydo — liaudies daina — harm. Vyt. Jancys (1:30)
10. Aviža prašė — sutartinė (0:57)

ANTRA PUSĖ

1. Apie Joną ir molio uzboną — liaudies daina — harm. J. Gaižauskas (2:08)
2. Prie Nemuno vingio — žodž. K. Astrausko, muz. M. Noviko (3:15)
3. Ar ateisi — žodž. A. Zasyčio, muz. G. Gudauskienės (2:16)
4. Metų laikai — žodž. P. Lomberto, muz. G. Gudauskienės (5:42)
5. Greitai laikas bėga — dainų pynė — J. Govėdas (11:46)

DIRVOS RĖMĖJAI

Atnaujindami prenumerate ir kitomis progomis Dirvai paremti aukoj:

X. Y., New Jersey	20.00
A. Blaževičius, Milford	8.00
A. Lapinskas, Chicago	3.00
D. Higgins, Columbus	3.00
A. A. Marijos Janavičienės atminimui	33.00
K. Rožanskas, Chicago	23.00
D. Gatautienė, Celveland	5.00
Ed. Leleiva, Richmond Hill	8.00
J. Mikalavičius, Detroit	33.00
J. Augaitytė, Philadelphia	8.00
A. Pleškys, Chicago	10.00
S. Butrimas, Cleveland	8.00
K. Ražauskas, Dearborn Hts.	8.00
V. Reklys, Walnut Creek	3.00
Vilniaus Krašto Lietuvių S-ga	25.00
Pr. Gaižauskas, Highland Hts.	3.00
B. Klovas, Chicago	8.00
A. Tumas, Newbury Park	8.00
Br. Kviklys, Chicago	3.00
T. Stankūnaitė, Boston	13.00
J. Talandis, Olympia Fields	3.00
N. Labukas, Brockton	3.00
A. Vagelis, Worcester	8.00
St. Baltušis, Dorchester	3.00
E. Kerejevičienė, Miami Beach	3.00

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame.

CARBIDE CUTTING TOOL SPECIALIST

Previous experience preferred.

FERNDAL MI. AREA

STERLING SUPPLY CO.

Ask for BILL CROSS

313-546-3395

Mon.- Fri., 8-5

(45-48)

OPPORTUNITY FOR REGISTERED PHYSICAL THERAPIST to work in Nantucket Island. Full time Physical Therapist position available at a small resort hospital. Salary commensurate with experience and ability. Full benefits, 10 paid holidays, and low rent housing available on temporary basis. Please send resume to: Administrator NANTUCKET COTTAGE HOSPITAL S. Prospect St. Nantucket, Mass. 02554 (43-2)

■ Laiškai Dirvai

"DIRVOS" REDAKCIJAI

Ryšium su V. Abraičio straipsniu "Atsiminimai ar novelė" Dirvos spalio 10 d. Nr. 39, prašome išspausdinti artimiausiame Dirvos numeryje šį mūsų pareiškimą.

Mes, žemiau pasirašiusieji, dalyvavome A. Masionio Drauge aprašytoje demonstracijoje Marijampolėje geležinkelio stotyje, tremiant jį 1931 m. į tėviškę. Taigi esame akivaizdūs liudininkai to įvykio (kurio demonstracija niekad nevadino) ir jo pasekmių.

Po to įvykio direktorius Gustainis ir vicedirektorius Dailidė tardė mokinius, tą vakarą buvusius geležinkelio stotyje, kai kurių mokinių tėvams buvo pasiūsti įspėjamieji laiškai. Mokytojų taryboje buvo svarstomas tų mokinių pašalinimo iš gimnazijos klausimas — tik ne už buvimą viešoje vietoje draudžiamu laiku, kaip kad bando tvirtinti V. Abraitis savo straipsnyje, nes tariamas "nusikaltimas" — suėjimas į geležinkelio stotį — vyko dar net nesutemus, apie 6-7 val. vakare.

Tik švietimo ministerijos

aukštesniųjų mokyklų departamento direktoriaus A. Daniliausko dėka nebuvo pašalinti iš gimnazijos. Jo sprendimas ir patarimas gimnazijos vadovybei, peržiūrėjus mokinių dienynus, buvo maždaug toks: "Kam gi duosite brandos atestatus, pašalinę geriausius mokinius? Pabarkite, nubauskite, bet nesugadinkite jiems gyvenimo". Gimnazijos vadovybė tam pritarė ir mus nubaudė tik elgesio pažymio sumažinimu šiam trimestriui. Už tokią A. Daniliausko intervenciją ir šiandien esame jam dėkingi. Jei tai skamba V. Abraičiui noveliškai — jo reikalas. Jo nieku nepagrįsti spėliojimai, faktų iškraipymai ir daugiau negu pasiūpymai yra ne tik neskoningi, bet ir užgaulūs.

Su pagarba,

Marijampolės Rygiškių Jono gimnazijos 1931 metų laidos abiturientai:

Jurgis Starkus, M. D. Petronėlė Starkienė, D.D.S. (Borutaitė)

Juozas Dedinas

Kuriuo laiku Lietuvoje žiemą sutemdavo?!

Pareiškime esu kaltinamas ir baramas už nepagrįstus spėliojimus ir faktų iškraipymus, rašant apie A. Masionio vadinamą atsiminimų dalį — demonstracijam Marijampolės geležinkelio stotyje.

Pasižiūrėkime, kaip tie mano neva nepagrįsti spėliojimai ir faktai aprašomi paties A. Masionio. Jis Draugo atkarpoje nr. 10 vieną skyrių užvardina: "Draugiškos moksleivių ateitininkų demonstracijos (mano pabr.) Marijampolėje". šiame skyriuje jis rašo, kaip jis etapu buvo tre-

miamas į jo tėviškę. Jo žodžiais (atkarpa nr. 11): "Paprastai visus vesdavo naktį. Argi, kad tokie policijos veiksmai būtų kuo mažiau žmonių pastebimi". Ten pat toliau jis rašo: "Marijampolės miesto daboklėje išbuvau apie 24 valandas" (visi pabraukimai mano). Taigi, jei tremtinys iš Kauno į Marijampolę buvo išvežtas sutemus, tai pridėjus dvi valandas kelionės, jis Marijampolės miesto daboklėje galėjo atsisturėti tik gana vėlyvą vakarą. Išbuvus "apie 24 valandas daboklėje", tai ir iš daboklės

į geležinkelio stotį galėjo būti vežamas tik gana vėlyvakare. Bet kam spekuliuoti ir spėlioti, jei yra paties A. Masionio žodžiai: "Kitą dieną, geriau sakant, kitą vakarą, jau vėl gerokai sutemus, atėjęs policininkas liepė man susirinkti savo daiktus ir eiti su juo". Kiek toliau jis rašo: "Tuo pažinau, kad veža į stotį, tik, kai priartėjome visai prie stoties, negalėjau suprasti, kodėl mane veža kažkur į laukus, o ne į stoties pastatą". Taigi, ir ši kelionė rogėmis turėjo užtrukti nemažiau pusvalandžio. Tuo tarpu pp. Starkų ir Dėdino pareiškime apie šį įvykį rašoma sekančiai: "Suėjimas į geležinkelio stotį — vyko dar nesutemus, apie 6-7 val. vakare". (mano pabr.). Atrodo, kad čia faktus sau palankiai iškraipiau ne aš, o pareiškimą pasirašiusieji. Ir gaila, kad geriausi Marijampolės Rygiškių Jono gimnazijos 1931 metų abituriantai jau neatsimena, kuriuo laiku Lietuvoje žiemą sutemdavo.

Eikime toliau. Ponas A. Masionis rašo: "Tačiau šį kartą dėl tokio policininko elgesio (vežimo aplinkiniu keliu) buvo dar ir kita priežastis. Jis, matyti, jau iš anksto žinojo, kad į geležinkelio stotį iš visų trijų Marijampolės mokslo įstaigų renkasi moksleiviai ateitininkai manęs išlydėti". Taigi, jei suėjimas į geležinkelio stotį vyko apie 6-7 val. vakaro, kaip rašoma pareiškime, tai nesunkiai supranta, kad tie moksleiviai ateitininkai, kurie buvo sugauti, buvo sugauti jau po 8 val. vakaro, t. y., po moksleiviams uždrausto laiko rodytis viešumoje be tėvų, ar globėjų.

Pareiškime pp. Starkai ir Dėdinas, akivaizdūs liudininkai to įvykio, rašo, kad jie to įvykio niekad nevadino demonstracijomis, o tik Rygiškių Jono gimnazijos ir Mokytojų seminarijos mokinių noru įteikti A. Masioniui puokštą gėlių, tuo parodydami jam savo solidarumą. Kažkodėl pareiškime užmirštama paminėti Marijonų gimnazijos mokinių dalyvavimas, (kurios auklėtiniu ir abiturientu jis buvo; jo žodžiais: "buvęs lyg Marijonų šeimos narys"). Kyla klausimas, ar jie nenorėjo parodyti savo buvusiam šeimos nariui solidarumą, įteikdami jam puokštą gėlių, ar norėjo kažko tai daugiau? Kyla klausimas, ir kas rašo teisingiau, ar pareiškime akivaizdūs liudininkai, ar A. Masionis, kuris net keliais atvejais tai vadina demonstracijomis. Prisibijau, kad bus sunku kam nors patikėti, kad reikėjo tokio skaičiaus (vien iš Ryg. Jono gimnazijos sugauti 35) net trijų mokslo įstaigų mokinių ateitininkų, kad įteikti

puokštą gėlių studentui, kuris tik prieš pusantros metų buvo baigęs Marijonų gimnaziją.

Ponas A. Masionis rašo, kad po jo išvežimo iš Marijampolės, kad ir po ne visai pavykusios moksleivių ateitininkų demonstracijos, geležinkelio stotyje, prasiėjo vidurinėse mokyklose, ypač Rygiškių Jono gimnazijoje ir Mokytojų seminarijoje, dideli tardymai ir po to sekė bausmės. Tie "didieji tardymai" susidėjo iš Rygiškių Jono gimnazijos direktoriaus A. Gustaičio ir vicedirektoriaus J. Dailidės mokinių, tą vakarą buvusių geležinkelio stotyje, apklausinėjimo tikslu sužinoti, kas tą demonstraciją organizavo, kas joje dalyvavo ir pan. Bent man, tai atrodo tik naturalia mokyklos vadovybės pareiga.

Dabar dėl mano iškraipymo apie demonstracijoje dalyvavusių moksleivių ateitininkų bausmės. Pona Starkai ir Dėdinas pareiškime rašo: "kai kurių mokinių tėvams buvo pasiūsti įspėjamieji laiškai. Mokytojų Taryboje buvo svarstomas tų mokinių pašalinimo klausimas..." Jie buvę nubauti ne už tai, kaip aš rašiau, už buvimą viešoje vietoje draudžiamu laiku, o už suėjimą į geležinkelio stotį dar net nesutemus, apie 6-7 val. vakare". Kad, iš tiesų, tai įvyko, jau sutemus, ir vėlesniu laiku patvirtina pats A. Masionis, o kad tai buvo demonstracija taip pat patvirtina pats A. Masionis savo rašiniu skyriuje: "Draugiškoje moksleivių ateitininkų demonstracijos Marijampolėje". Manau, kad nėra sunku suprasti visiems, kad tarp bausmių pašalinti iš gimnazijos ir sumažinti elgesio pažymį yra milžiniškas skirtumas. Be to, jei yra tiesa, kad kieno tai buvo reikalaujama tuos moksleivius pašalinti iš gimnazijos už tų demonstracijų organizavimą bei pasipriešinimą policijai, tai nubaudimas tik elgesio pažymio sumažinimu vienam trimestriui yra labai ir labai sunkiai patikėtinas.

Ne gana to. Mokytojų Tarybos posėdžiai nebuvo vieši. Todėl, gal, tik ateitininkams galėjo būti žinomi Mokytojų Tarybos svarstymai, kas ko reikalavo, pasitarnaujant šiame atvejyje kapelionui, arba ateitininkus globojusiems, kurie ir nušvietė tą Mokytojų Tarybos posėdžio eigą p. J. Dėdinui jiems palankiausia prasme.

Visiškai neįtikinamai skamba pareiškimą pasirašiusių tvirtinimas apie švietimo Ministerijos aukštesniųjų mokyklų departamento direktoriaus sprendimą ir patarimą gimnazijos vadovybei, kuris, peržiūrėjus

(Nukelta į 7 psl.)

Amber Gintaro Galerija

505 East 185 Street • Euclid, Ohio 44119

Tel. (216) 531-3500

PAVEIKSLŲ ĮRĖMAVIMAS

Didelis pasirinkimas medžio išdirbinių, gintaro, įvairių MENO darbų.

GALERIJOS VALANDOS: Antradienį ir trečiadienį nuo 10:00 AM iki 5:00 PM., ketvirtadienį ir penktadienį nuo 3:00 PM iki 7:30 PM, šeštadienį nuo 10:00 AM iki 5:00 PM. Sekmadieniais ir pirmadieniais galerija uždaryta. Norintieji specialaus apžiūrėjimo — skambinkite tel. 531-3500.

KURIUO LAIKU LIETUVOJE SUTEMDAVO ŽIEMOS METU?

(Atkelta iš 6 psl.)

mokinių dienynus, sakęs: "Kam gi duosite brandos atestatus, pašalinę geriausių mokinius?" Pagal p. J. Dėdino tvirtinimą (Draugo atkarpa nr. 14) demonstracijose dalyvavusių Rygiškio Jono gimnazijos moksleivių buvo 35, iš jų 13 iš baigiamosios klases. Ar gi, 1931 metais baigiamose trijose klasėse (A, B ir C) tebuvo tik 13 moksleivių, kad juos pašalinus nebūtų buvę kam duoti brandos atestatus? Nežinau tikslaus skaičiaus, bet tikriausiai baigiančiųjų buvo bent 3-4 kartus daugiau. Be to, kaip suprasti tai, kad tie geriausi mokiniai jau neat-simena, kada Lietuvoje žiemą sutemdavo, bet pažodžiui (kad ir maždaug) gali pacituoti A. Daniliausko tartus žodžius net po 54 metų?!

Kaip rašiau, aš niekad nebuvau privilegijuotas žinoti apie Mokytojų Tarybos posėdžių eigą ir svarstymus, bet žinau, kad bausmė už organizavimą ir dalyvavimą nelegalioje demonstracijoje elgesio pažymio sumažinimu vienam trimestriui nėra tolygi nusižengimo pobūdžiui. Esu tikras, kad ne tik A. Daniliauskas, bet ir nė vienas mokytojas nenorėjo sugadinti nusižengusiems gyvenimą. Todėl ir nubaudė tik simboline bausme. Esu ne kartą girdėjęs iš pačių nukentėjusių ir iš klasės auklėtojų paaiškinimą, kal elgesio pažymys buvo sumažintas už draudžiamu laiku pasirodymą viešojoje vietoje.

Kalbant iš esmės apie A. Masionio atsiminimus, apie jų iššauktą stiprią neigiamą reakciją ne vien tautininkų spaudoje, bet ir kai kurių ateitininkų tarpe, ir apie Draugo daugiau nei persūdintą aiškinimąsi ir teisinimąsi dėl jų spausdinimo, tai, aš manau, kad ne vienam lieka vienas neat-sakytas klausimas? Jei ateitininkai taip kentėjo nuo švietimo Ministro K. Šakenio uždraudimo visų vidurinėse mokyklose moksleivių organizacijų, išskyrus skautus, tai kodėl nuo 1939 metų kovo mėn. 28 dienos švietimu Ministru tapęs dr. Leonas Bistras, o nuo 1939 m. lapkričio 21 d. dr. Kazimieras Jokantas, abu, jei ne ateitininkai, tai jau labai artimi ateitininkams Ministrui, neatšaukė to K. Šakenio aplinkraščio. Gal, todėl, kaip A. Masionis rašo, kad ateitininkai nuo to tik sustiprėjo, o gal, todėl, kad uždraudimas davė gerą progą ateitininkams pademonstruoti jų pajėgumą, nesi-skaitant net su paprasčiausiomis auklėjimo normomis.

Vytautas Abraitis

Iš Dirvos sukaktuvinio leidinio (5)

Pirmieji septyni Dirvos dešimtmečiai

Centrinis komitetas Chicagoje: pirm. Petras Bučas, sekr. Bronė Paplėnienė ir ižd. Pranas Kašiuba daug pagalbos susilaukė iš Mečio Valiukėno ir Jono Jurkūno. Į darbą nuoširdžiai įsitraukė ir kiti ALTS skyriaus valdybos nariai: E. Valiukėnienė, V. Lenkevičienė, O. Kremeris ir K. Šimutis. Komitetas atsispausdino 5000 aukų lapų su prašymu aukoti Dirvos atstatymui. Tie spausdiniai buvo išsiuntinėti visiems ALTS skyriams, kitoms organizacijoms ir paskiriems asmenims. Į komiteto kasą suplaukė aukų apie 20,000 dol., o jo paskatinimu, kaip spėjama, dar apie 5,000 dol. galėjo gauti Dirva betarpiu, išeitų, kad Chicagos komitetas surinko apie 25,000 dol. Skyriaus valdyba savo ruožtu tris kartus surengė metinius koncertus tuo pačiu tikslu, jų pelną per 3,000 dol. pasiūsdama Dirvai.

Clevelando komiteto pirmininkas dr. Vl. Bložė, išsiuntinęs vietoje panašius atsišaukimus, sulaukė betarpiu ir Dirvai įteikė 6,978 dol. Jo apšaučiavimu, apie tokią pat sumą galėjo clevelandiškiai suaukoti greta jį pasiekusių sumų. Rinkliavą vykdė komitetas, sudarytas iš 50 asmenų, aktyviai dalyvaujančių Clevelando organizacijoje. Jo vykdomąjį komitetą sudarė: pirm. dr. Vl. Bložė, vicepirm. R. Kudukis, sekr. K. Gaidžiūnas, ižd. St. Lazdinis, nariai — St. Astrauskas, D. Orantaitė, D. Ramonienė, G. Plečkaitienė ir J. Stempužis.

Jie daugiausiai rūpinosi Vilties draugijos reikalais

Nors organizaciniame darbe kiekvienas narys pagal savo išgales atiduoda didelesnę ar mažesnę duoklę savo draugijos ar organizacijos reikalams, tačiau didžiausia naštos dalis tenka pakelti tiems, kurie sutikę yra išrenkami jos valdybon. Taip iki dabartinės valdybos išrinkimo nuo 1952 m. Vilties draugijos valdybose ilgesnį ar trumpesnį laiką yra dirbę šie asmenys:

V. Abraitis, J. J. Bačiūnas, dr. J. Bartkus, T. Blinstrubas, dr. A. Butkus, J. Chmieliauskas, Edm. Cibas, M. J. Colney, dr. V. Čekas, J. Čiuberkis, dr. V. Dargis, J. Gaižutis, J. Jurkūnas, K. S. Karpis, Edv. Karnėnas, J. Kazlauskas, A. Laikūnas, S. Lazdinis, Andr. Mackevičius, V. Matonis, inž. A. Mažeika, J. P. Nasvytis, dr. Br. Nemickas, V. Orintas, K. Pocius, dr. V. L. Ramanauskas, V. Rastenis, V. Staškevičius, dr. P. Švarcas, J. Švoba, M. Valiukėnas, R. Veitas, V. Vinclovas ir Vl. Blinstrubas, ypačingai daug padėjęs, gelbstint Dirvos turtą gaisro metu.

Dabartinę jos valdybą sudaro: Dr. Danielius Degėsys — pirm., J. Jurkūnas, A. Laikūnas, K. Pocius — vicepirmininkai ir M. Valiukėnas — sekretorius.

Ne vien redaktorius padaro laikraštį įdomiu ir patraukliu

Medžiaginių laikraščiu laikytis sąlygų sudarymas yra vienas dalykas. Jis yra labai svarbus. Lei-

dimui pakankamų lėšų nebeteke miršta šimtamečiai, visuomenės didžiai pamėgti laikraščiai ir žurnalai. Yra betgi ir kitas, nemažiau svarbus dalykas — tai laikraščio turinys.

Siekiant, kad laikraštis paliestų visas tas gyvenimo sritis, kurios domina ar gali dominti skaitytojus ir kurios yra neatskiriama mūsų politinio, kultūrinio, visuomeninio ar ekonominio gyvenimo dalis, redaktoriaus ar redaktorių atsидėjimo ir pastangų anaipol nepakanka, nors ir kažkaip darbingi ar produktyvi jie bebūtų. Čia jiems į talką turi ateiti ir ateina bendradarbiai. Ir juo tokių bendradarbių daugiau, juo daugiau ir įvairesnių straipsnių bei informacijų jie redakcijai pateikia, tuo įdomesnis darosi laikraštis.

Niekas neskaičiavo ir nevardijo Dirvos bendradarbių jos septyniadešimt metų būvyje. Jų buvo ir tebėra tikrai daug. Ta gausybė nuolatinių bendradarbių padėjo jai ne tik išsilaikyti savo platumoje ir aukštumoje, bet ir susidaryti labai orią mūsų visuomenės opinią, gi tai patvirtina gausi pagalba jai po ištikusios gaisro nelaimės susitvarkyti, na ir šio sukakties vajeaus metu.

Neturėdami parankiui senųjų Dirvos komplektų, nedaug šiandien begalime sužinoti apie nuolatinius jos bendradarbius red. K. S. Karpiaus ir ankstyvesniais laikais. Kiek prisimename, žinome tik tiek, kad jai anuomet rašinėjo prez. Antanas Smetona, Juozas J. Bačiūnas, Nadas Rastenis, Albinas Trečiokas, Marija Sims, Vincas Rastenis, Balys Gaidžiūnas, Bronius Dirmeikis, Vytautas Gedgaudas, Vytautas Braziulis, Jonas Paplėnas, Kazys Sruoga, Bronius K. Balutis ir be abejo daugelis kitų.

Be čia suminėtų, paskutinių trisdešimt penkerių metų būvyje, tai trumpesnį ar ilgesnį laiką savo giliai išmąstytais straipsniais ir pagaliau tikslia bei greita kasdienių įvykių informacija bei komentarais yra Dirvoje bendradarbiavę ar tebebendruoja plačiai pažįstami mūsų spaudos darbo žmonės:

V. Alantas, P. Andriušis, T. Antanaitis, B. Auginas, A. Augustinavičienė, Br. Aušrotas, A. Balašaitienė, J. Balčiūnas-Švaistas, E. Balceris, dr. J. Balys, V. Bakūnas, St. Barzdukas, Pr. Bastys, A. Bernotas, A. Bielskus, prof. M. Biržiška, prof. V. Biržiška, V. A. Braziulis, Vl. Braziulis-Braziulevičius, V. Bražėnas, I. Bublienė, V. Butkuvienė, dr. A. Butkus, Vl. Būtėnas, E. Čekienė, J. Daugėla, dr. D. Degėsys, R. Degėšienė, A. Diržys, L. Dovydenas, A. Garka, Č. Gedgaudas, dr. A. Gerutis, P. Glemža, J. Gliuda, B. Gražulis, A. Grinius, St. Gudas, Alg. Gustaitis, A. Gustaitis, dr. J. Jakštas, Vl. Jakubėnas, dr. E. Jansonas, J. Jašinskas, A. Juodvalkis, J. Jurevičius, Z. Juškevičienė, A. Kalvaitis, dr. Br. Kalvaitis, V. Kasniūnas, V. Kavalūnas, K. Karalis, Pr. Karalius, Br. Keturakis, F. Kirša, A. Krausas, prof. D. Krivickas, A. Laikū-

nas, A. Laukaitis, A. Liutkus, dr. J. Lenktaitis, V. Mariūnas, N. Mazalaitė, K. Mažonas, A. Merkelis, S. Michelevičienė, R. Mieželis, A. Mikulskis, Vl. Mingėla, A. Mironas, J. Miškinis, agr. A. Musteikis, A. Nakas, dr. A. Nasvytis, J. P. Nasvytis, dr. Br. Nemickas, P. Orintaitė, J. P. Palukaitis, A. Pautienis, dr. K. Pautienis, J. Petrėnas, prof. J. Puzinas, B. Pūkelevičiūtė, Br. Raila, Z. Rekašius, A. Rūkas, A. Rūkštelė, Alė Rūta, St. Santvaras, prof. Pr. Skardžius, J. Smetona, A. Sodaitis, R. Spalis, dr. V. Stankus, J. Stonys, M. Stonys, J. Stempužis, Br. Stundžia, Br. Tiškus, V. Trumpa, M. Tūbelytė, M. Valiukėnas, Alb. Valentinas, J. Varanavičius, K. Vėlyvis, V. Vijeikis (1951-52 redagavęs mėnesinį Dirvos priedą vaikams — Tėviškėlę), Stp. Vykintas, B. Vyliaudas, H. Žemelis, P. Žičkus, J. Žygas, K. Žygas, prof. St. Žymantas-Žakevičius ir daugelis kitų.

Paskutiniame dešimtmetyje redakcijai dažnai ir gausiai talkino: A. Juodvalkis ir M. Valiukėnas (Čikagoje), A. Balašaitienė (Clevelande), A. Grinius (Detroite), R. Sakienė (Los Angeles), Ant. Gustaitis (Bostone), J. Varanavičius (Toronte) ir ypatingai A. Laukaitis (Australijoje).

Bet bene visus savo patvarumus bus pralenkęs Dirvos pirmojo puslapio aktualijų politinis komentatorius Vytautas Meškauskas, beveik per dvidešimt penkerius metus be pertraukos duodamas kiekvienam numeriui bent po vieną, o dažnai ir daugiau straipsnių. Tai neabejotina retenybė lietuviškosios laikraštijos istorijoje.

Tame pačiame laikotarpyje yra laikraščiu talkinę arba ir dabar tebetalkininkauja šie foto korespondentai, savo nuotraukomis pajvairinę Dirvos puslapius ir tuo pačiu paryškinę gyvenamojo meto aktualijas: V. Bacevičius, P. Dabkus, J. Gaižutis, J. Garla, C. Genuitis, L. Kantas, P. Malėta, V. Maželis, V. Noreika, A. Plaušinitis, V. Pliodžinskas, K. Pocius, V. A. Račkauskas, K. Sragauskas, J. Tamulaitis, L. Tamošaitis, J. Urbonas, J. Velykis ir kt.

Per daugelį metų Dirva susilaukė visokeriopos talkos iš dailininkų. Vieni jų sukūrė laikraščiu vinjetes, knygų viršelius bei užsklandas, kiti iliustravo specialias laikraščio laidas, savo kūrinių reprodukcijomis puošė puslapius, dar kiti savo originaliais kūrinių, dovanotais Dirvai, praturtino jos tradicines loterijas ir tuo pačiu pradžiugino jos laiminguosius rėmėjus.

Dirvai talkininkavę yra šie dailininkai: J. Bagdonas, A. Dargis, V. Ignas, A. Kurauskas, A. Muiliolis, P. Osmolskis, J. Paukštienė, J. Račyla, V. Raulinaitis, A. Rūkštelė, V. Stančikaitė-Abraitienė, A. ir A. Tamošaičiai, A. Vaikšnoras, T. Valius, P. Vėbra, N. Vedegytė-Palubinskienė, V. Vijeikis, L. Viliamas ir kiti.

(Bus daugiau)

Kada bus padarytas galas ragangaudžių pastangoms?

ALGIRDAS BUDRECKIS

Pradžioje JAV Teisingumo Departamento Ypatinių Tyrinėjimų Įstaiga (OSI) sudarinėja tariamų nacių karo nusikaltėlių sąrašus, KGB ir Sovietų prokuratūrai talkininkaujant. Po to paleidžiamas paskvilis prieš apkaltintąjį pabaltietį ar ukrainietį per vietos laikraščius ir televiziją. Tuo pačiu metu OSI patraukia imigracijos teisman senyvą apkaltintąjį. Visa byla eina per administracinę teismą, nes kaltinamajame akte yra civilinis skundas, girdi, pildant imigracijos anketas, apkaltintasis nepažymėjo ar nusišėpė, jog tarnavęs Vokietijos naciams

(dažniausiai savisaugos dalyse).

Ypatinių Tyrinėjimų Įstaigos (OSI) advokatai įtaigoja administracinę teisę (tokuose teismuose nėra juri — 12 prisiekusiųjų), pristatydami sovietų prokuratūros parūpintą "dokumentaciją", net anapus "geležinės uždangos" susuktus "liudytojų" pasiskundimus vaizdajuostėse (videofilmuose). OSI pristato savo Holokausto "žinovą" Raulą Hilburgą, kuris bendrybėmis pripasakoja Gestapo ir esesininkų žygdarbius Europoje ir kaip "specas", paneigia "nacionalistų" priešingų istorinių įrodymų patikimumą. Paveiktas tokiais OSI "įrodymais" dažnas teisėjas nutaria apkaltintą pabaltietį ar ukrainietį nupiliatinti.

Nuteistasis yra nupiliatintas, jam atimamos visos JAV piliečio teisės ir privilegijos. Nupiliatintus auką, OSI tęsia savo persekiojimą, keldama ištremimo procesą. Jau prieita prie tokio taško, kad pats OSI ištremtiną asmenį siūlo perduoti Sovietų Sąjungai (Linno byla). Yra užuominų, kad nuteistieji net bus tremiami į Israelį.

Šitoks scenarijus dažnai kartojasi. Pagal paskutinį OSI sąrašą numatyta patraukti teisman dar yra 200 rytų europiečių.

Bet čia nesibaigia kerštas prieš tariamus "nacių karo nusikaltėlius". Ištremtasis ar laukias tremimo įsako, dar gali gauti socialinio draudimo (Social Security) naudas. Reikia, tad, ir toliau bausti "nusikaltėlių". Reikia atimti nuo tų senukų socialinio draudimo čekius!

1985 m. vasario 4 d. kongresmanas Charles E. Schumers (demokratas, N. Y.) įnešė įstatymo projektą H. R. 933, kuris buvo perduotas JAV Atstovų Rūmų Committee on Ways and Means (Samatų komisijai). Vasario 7 d. projektas buvo atiduotas Socialinio Draudimo pakomisei.

H. R. 933 tekstas šitaip skamba: "Pakeisti Socialinio Draudimo Akto II Titulą, kad būtų uždrausta naudų išmokėjimai tiems asmenims, kurie buvo ištremti ar tremtini iš Jungtinių Valstybių dėl to, kad Antrojo Pasaulinio Karo metu jie vykdė Vokietijos nacių vyriausybės įsakymus ar bendradarbiavo su nacių vyriausybe".

"Tegu būna nutarta Jungtinių Amerikos Valstybių Senato ir Atstovų Rūmų, susirinkusių Kongresan, sekantis: "Kad Socialinio Draudimo Akto (a) pastraipa 202 (n) (1) pakeičiama išbraukiant" ar (18) prieš poskyrį (A) ir jos vieton įterpiama "(18), ar (19)".

"Šio Akto pastraipa 202 (n) taipgi papildoma pridėjus sekantį naują paragrafą: "(3) Kas liečia šio poskyrio paragrafus (1) ir (2), individas, prieš kurį buvo paskelbtas tremimo įsakas, paremtas Imigracijos ir Pilietybės Įstatymo 241 (a) skyriaus (19) paragrafu (kuris liečia persekiojimą rasės, tikybės, kilmės ar politinės opinijos sumetimais, vykdant Vokietijos nacių vyriausybės ar jos sąjungininkų įsaky-

mus), bus laikomas ištremtu, pagal šį (19) paragrafą, nuo šitokio įsako paskelbimo datos."

1985 m. rugsėjo mėn.

1 x \$20 Dragunevičius Jurgis atm. in., \$301.
1 x \$25 Daukantas Bladas ir Zuzana, \$225.
1 x \$40 Makaras Antanas ir Cecilia, \$1,040.
2 x \$50 Barmus Leonas atm. in.: Barmus Bruno ir Ursula; Rimavičius Vladas atm.: Masaitis Liliana, \$400. 0.
1 x \$90 Adomaitis Jonas, \$700.
9 x \$100 Bielinis Vladas, \$100; Druseikis Algimantas, \$500; Jakštas Kazys, \$100; Kyras dr., I.G., \$300; Sadauskas Aleksas ir Kazimiera, \$100; Samaitis Jonas ir Aleksandra \$200; Skiotys Edvardas ir Zuzana, \$100; Vasiliauskas Donatas ir Laima, \$100; Vasiliauskas Kazys ir Eugenija (mirus), \$100.
1 x \$255 Lietuvos Agronomams Sibiro Tremtiniams Pagerbti Stipendijų Fondas: Agr. Dagio Jono atm. Dagys Aldona \$200, Liet. Agronomų Sąjunga \$55, \$9,095.37.
1 x \$270 Vieškalnienė Sofija atm. in.: Banevičius Vytautas ir šeima \$100, Mickūnas Česlovas ir Irena \$30 ir 9 kiti asm., \$270.
1 x \$290 Tatarūnas Bronius atm.: Skiotys Zuzana ir Edvardas \$60, Geldys Danutė ir Stasys \$50 ir 14 kitų asm., \$390.
1 x \$430 Bružas Juozas ir Ursulė, įrašė draugai Juozo 75 m. gimtadienio proga: Everlinas Stepas ir Genovaitė \$50, Idselis Jonas ir Bronė \$40, Dambrauskas Tomas \$25, Straukas Justinas ir Irma \$25 ir 19 kitų asm., \$430.
1 x \$500 Dymša Konstantinas ir Romualdas Jonas atm. in.: Dymšienė Marija, \$1,500.
1 x \$770 Lietuvių Padėkos Paminklo Fondas: Mikšienė Elenos atm. Mikšys Povilas \$500 ir 20 kitų asm., \$4,170.
1 x \$2,000 Broniaus Gražulio Fondas Studentų Stipendijų Reikalams: Gražulienė Akvilė, \$12,000.
Iš viso \$5,690.00

1985 m. spalio mėn.

1 x \$10 Klimas Antanas ir Danguolė, \$220.
1 x \$20 Dunajewski-Noakaitė dr. Alicija, \$20.
1 x \$25 Puzinas dail. Povilas atm. in.: Puzinienė Aušra, \$600.
3 x \$50 Gerulaitis Vitas ir Aldona, \$150; Karys Jonas (miręs) ir Joana, \$820; Rimavičius Vladas atm.: šeima, \$450.
33 x \$100 X, \$1,000; Ambrizas John, \$900; Azukas Albert J., \$350; Babilius Joseph Alex, \$200; Bagdonas Vladas atm. in.: Bagdonas Apolinaras P., \$100; Bareikienė Eleonora, \$100; Bartasius Kazys ir Ida, \$1,200; Bartosevičius Eugenija atm. in.: Bartosevičius Eugenija, \$1,300; Burneikis Jonas, \$1,000; Girvilas Kleopas A., \$2,400; Glevecas Bronius, \$300; Gurėnas Bronius ir Marija, \$1,100; Jankus Stasys, M.D. \$1,500; Juodis Jonas, \$200; Juzelskis Antanas ir Stasė, \$600; Kindrys Alfonsas ir Ona, \$3,100; L.S.S.T. Romo Kalantos Šaulių Kuopa, \$300; Lietuvos Padėkos Paminklo Fondas: Mikšienė Elenos atm. in. Kšečkauskas Ludvikas ir Marija, \$4,270; Mariūnas Viktoras ir Marija, \$100; Markeliūnas Romas ir Konstancija atm. in.: Markeliūnas Bronius, \$100; Maskoliūnas Aleksas ir Melanija, \$500; Mažrimas Pranas ir Konstancija, \$900; Nagienė Antanina atm. in.: Nagys Dr. Henrikas, \$100; Pakštas Pranas atm. in.: Pakštienė Bronė, \$200; Petreikytė dr. L.D., \$300; Prižgintas Vacius ir šeima, \$2,200; Prunskis Jonas, \$1,000; Rukštelė Balys ir Ona, \$100; Širmulienė Veronika, \$200; Šlapelis Skaistutis atm. in.: Šlapelytė-Dilger Rasa, \$200; Tamkutonis Gerald C., \$800; Vieškalnienė Sofija atm. in.: Vieškalnis Antanas, \$370; Vytauto Didžiojo Šaulių Rinktinė, \$542.
6 x \$200 Daulys Kazys, \$300; Pranskevičius Augustinas ir Genovaitė (mirus), \$400; Simaitis, Kun. Kazimieras, \$1,400; Statkus Vytenis ir Sofija, \$400; Stelmokaitis Benediktas, \$1,000; Valantiejus dr. John atm.: Union Pier Lietuvių Draugija \$95 ir 9 kiti asm., \$400.
1 x \$250 Grikienė Konstancija atm. in.: Mamaičiai Vincas, Olga ir Judita \$100, Bludžiai Algis ir Angelė \$100, Bludžiai Elena ir Albinas \$50, \$250.
1 x \$300 Adomaitis Jonas, \$1,000.
2 x \$400 Miltakienė Stasė atm. in.: Rugienius Vitas ir Jurina \$50, Emig Hans ir Inge \$30, Ankus Victor ir Gražina \$25, Geldys Stasys ir Danutė \$25, Plečkaitis Algirdas ir Nijolė \$25 ir 16 kitų asm., \$600; Trečiokas Antanas atm. in.: Trečiokas Kazys ir Andrius, \$400.
3 x \$500 Bajorunaitė dr. Daiva, \$1,000; Cibas muz. Mykolas, Cibienė Eufemija jo mirties 5 m. prisiminimui, \$1,000; Gudonis Antanas ir Petronėlė, \$2,100.
1 x \$1,000 Matas Tomas atm. in.: Matas Aldona (Elda), \$1,100.
1 x \$1,200 Karoblis dr. Vytautas ir Antanina, \$6,000.
1 x \$2,000 Broniaus Gražulio Fondas Studentų Stipendijų Reikalams: Gražulienė Akvilė, \$14,000.
Iš viso \$11,755.

Lietuvių Fondo pagrindinis kapitalas 1985.X.31 pasiekė 3,241,484 dol. Gautomis palūkanomis parėmė meną, lietuvišką švietimą, kultūrą ir jaunimą 1,537,586 dol.

Palikimai sudaro svarbią Lietuvių Fondo dalį. Iš viso palikimais gauta 829,001 dol.

Sudarykite testamentus ir bent dalį turto palikime Lietuvių Fondui. Testamente įrašykime šį tikslų pavadinimą:

„LITHUANIAN FOUNDATION, INC., A NOT-FOR-PROFIT TAX EXEMPT ILLINOIS CORPORATION, 3001 West 59th Street, Chicago, IL 60629".

Visi statykime Lietuvių Fondą, nes gautomis palūkanomis remiamas lietuviškas išlaikymas.

mus), bus laikomas ištremtu, pagal šį (19) paragrafą, nuo šitokio įsako paskelbimo datos."

"2 Skyrius. Šio Akto pirmojo skyriaus pakeitimai ties tikslai tuos tremimus, kurie bus paskelbti po šio įstatymo įvedimo datos, ir

ties naudas (bei mirimus), skaičiuojant nuo tos datos."

Keršto ieškotojams įtaigojant ir spaudžiant, tarp š. m. kovo 5 d. ir rugsėjo 18 d. atsirado net 79 rėmėjai kongresmanų tarpe, dauguma priklausanti demokratų partijai.

MATAS & TURNER REALTY

501 EAST 185 ST., EUCLID, OHIO 44119

486-2530

RITA MATAS — Broker — G.R.I. — C.R.A.
(CERTIFIED RESIDENTIAL APPRAISER)

ASSOCIATES

ROMA MAJOROVAS

ALGIS MATAS

DALIA SIRVAITIS

PETRAS MATAS

CAROL BAGGOTT

PATRICIA SAJOVEC

JONAS DUNDURAS

HOWARD TURNER — Attorney

Adv. VYTAS MATAS — teisinis patarėjas

JAKUBS AND SON Laidojimo Įstaiga

Della E., William J. Sr.,

William J. Jakubs Jr. ir

Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street, Cleveland, Ohio 44119

Tel. (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama teikianti jaukią atmosferą liūdėsio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TRYŠ MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

2533 West 71 St., Chicago, Ill.

1410 So. 50th Ave., Cicero, Ill.

Tel.: 476-2345

AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

Aštuoniasdešimtųjų metų dailininkas

J. Dagio gyvenimo ir kūrybos apžvalga

J. Varčius

1985 m. gruodžio 16 d. dailininkas Jokūbas Dagys švenčia savo brandaus gyvenimo 80 metų gyvenimo sukaktį, kurią Toronto lietuviai rengiasi atitinkamai paminėti. Sukaktuvininko pirmieji gyvenimo žingsniai panašūs į daugelio lietuvių meno kūrėjų, kurie savo basų kojų pirmąsias pėdas įspaudė lietuviško sodžiaus dirvoje.

J. Dagys gimė 1905 m. gruodžio 16 d. Slepščių sodžiuje, Biržų apylinkėje, ūkininkų šeimoje, kurie augino 6 sūnus ir 6 dukras. Gausioje šeimoje Jokūbas buvo antras iš eilės, o pirmasis — jo brolis ekonomistas Jonas Dagys, kuris jam daug padėjo studijuojant Kaune.

1919-1927 m. mokėsi Biržų gimnazijoje ir čia jau pradėjo ryškėti J. Dagio gabumai paišyboje bei literatūros rašiniuose. 1927 m. rudenį su brandos atestatu atvyko į Kauną pas savo brolį Joną, kuris studijavo Lietuvos universitete ekonominius mokslus. Brolis materialiai remiamas, J. Dagys įstojo į meno mokyklą, kurią sėkmingai baigė 1932 m. Pirmais metais pradėjo studijuoti tapybą, tačiau skulptoriaus Zikaro įtakoje susidomėjo skulptūros studijomis. Šioje dailės srityje jis rado savo vidutinį pasitenkinimą ir skulptoriaus pašaukimą. J. Dagys kiekvieną skulptūrinį darbą atliko rūpestingai, kruopščiai ir meistriškai. Jo kūrinių gėrėjosi ne tik studentai, bet ir jo mokytojai.

Baigęs studijas, meno mokslus dėstė Raseinių gimnazijoje. Čia neapsiribojęs vien tik pedagoginiu darbu. Laisvalaikiais minkė molį, ruošė formas ir liejo cemento bei bronzos figūras. 1937 m. studijų reikais lankėsi Berlyne ir Paryžiuje. Su savo skulptūros rodiniais dalyvaudavo dailininkų ruošose parodose Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje.

1944 m. su tremtinių banga pasitraukė į V. Vokietiją, kur karui pasibaigus įsijungė į pedagoginį darbą "žibinto" aukšt. prekybos mokykloje Grevene. 1947 m. pavasarį jis atvyko į Angliją ir 1951 m. emigravo į Kanadą. Apsigyveno Toronte ir čia tris metus vargo, kaip ir visi atvykę pirmieji ateiviai. Tik 1954 m. pagerėjo gyvenimo sąlygos, įsigijo namą ir visas savo jėgas ir gabumus paskyrė dailės kūrybai.

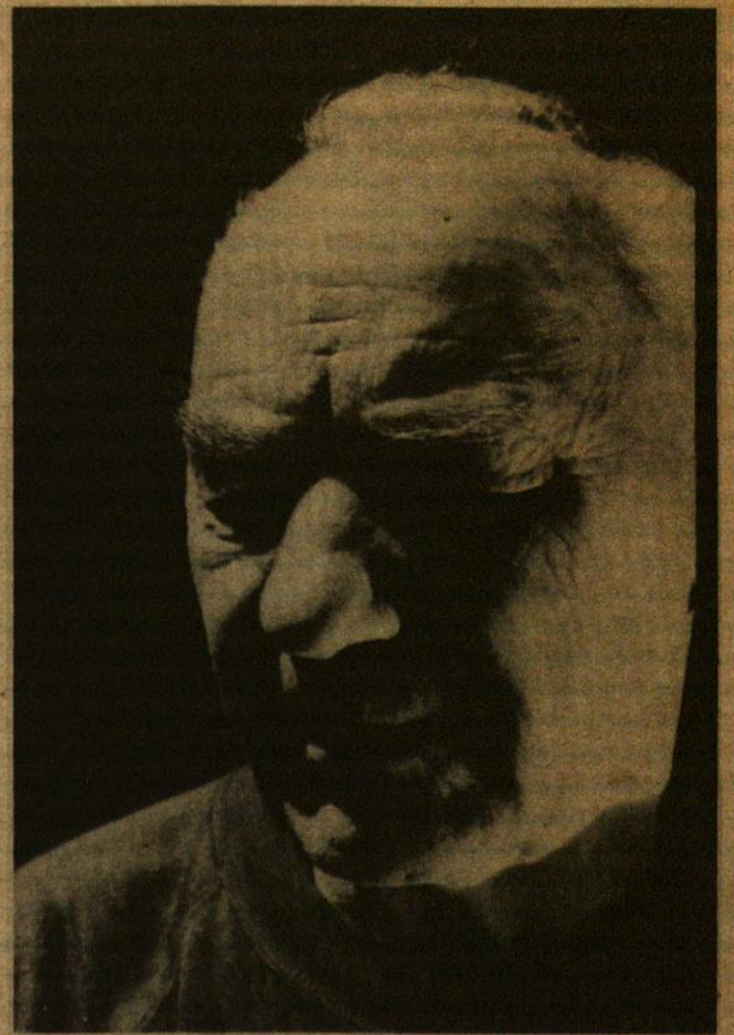
Dailės kūryba

J. Dagys yra profesionalus skulptorius. Gyvendamas Kanadoje, 30 metų laikotarpyje jis sukūrė per 1000 įvairaus pobūdžio medžio skulptūrų: statulų ir bareljefų. Jų buvo daug parduota meno galerijoms, muziejams, įstaigoms, šventovėms ir privatiems asmenims. Jis suruošė daug parodų Kanados ir Amerikos lietuvių kolonijose, dalyvaudavo su savo skulptūros rodiniais kanadiečių dailininkų parodose.

J. Dagio skulptūrinė kūryba yra "nei realistinė nei

moderniškai, kai kas viduryje", tvirtina pats skulptorius. Trumpai ir aiškiai jo kūrybą apibūdino Otto Schneid monografijoje "Dagys", išleistoje 1967 m. Amerikos lietuvių meno draugijos. Jis rašo: "Pajėgos, stumiančios Dagio kūrybą pirmyn, yra jo tautos žmonės savo kovoje už gyvenamąją erdvę, už laisvę; lietuviškieji prisiminimai, žmogiškieji jausmai realybėje ir vizijoje: meilė, heroizmas, atsisveikinimas, neviltis, nostalgija, persvarstymai".

Šio straipsnio tikslas nėra išanalizuoti Dagio skulptūros kūrybą, bet pagerbti šį iškilų mūsų išeivijos dailininką, kuris savo gyvenimą paskyrė garsinti lietuvių vardą svetimuose kraš-

Sukaktuvininkas skulptorius Jokūbas Dagys

Kanklininkė (medis). J. Dagys.

tuose ir žadinti išeivijoje savo tautiečių meilę tėvų žemei Lietuvai. Jo kūryboje mes randame labai daug lietuvių liaudies ir tautos istorijos įvykių reljefinius vaizdus ir statulas. J. Dagys yra nepavargstantis, kūrybingas skulptorius, kurio pagrindiniai darbo varikliai yra žmogiškoji prigimtis, grožis ir gyvenimo prasmės ieškojimas. Šiuos savo charakterio bruožus išreiškia savo įgimtais gabumais skulptūros baruose, kuriuose produktingai dirba ir šiuo laiku, nežiūrint brandaus amžiaus ir susilpnėjusios sveikatos.

J. Dagys yra ne vien tik skulptorius, bet ir paveiklų tapytojas. Tapyboje jis mėgsta rudens vaizdus ir jo spalvas. Jo paveikluose

dominuoja gelsvi bei pernokusio žalumo spalvos. Kai kurie paveikslai savo technika primena primitivizmo stilių. Jo teptuko linijos yra šykščios, be detalių išryškinimo. Ši dailės sritis neišgarsino J. Dagio kaip dailininko tapytojo vardą, nes jis, kaip kartą pareiškė, paveikslus tapydavo retkarčiais tik poilsui, kad pažvaizdintų nostalgines dienas.

Dailiojo žodžio kūrėjas

Dar besimokindamas Biržų gimnazijoje, J. Dagys ne tik gražiai paišė, bet ir domėjosi dailiojo žodžio kūryba. Čia jis vadovavo kaip pirmininkas "Spindulio" moksleivių organizacijai ir redagavo šapirogra-

fuotą laikraštėlį "Saulėtekis". Šiuo metu išryškėjo jo gabumai kurti eilėraščius, kuriuos spausdino "Saulėtekyje", "Iliustruotoje Lietuvoje" ir net Amerikos lietuvių išeivių laikraščiuose.

Gyvendamas tremtinių stovyklose V. Vokietijoje ir neturėdamas tinkamų sąlygų dailės darbams, J. Dagys 1946-47 m. pradėjo kurti eilėraščius ir rašyti. Šio darbo vaisiai pasirodė viešumoje po daugelio metų, išleidus Toronte tris grožinės literatūros knygas: "Dagys dejuoja ir dainuoja" — 1977 m., "Dagys klauso ir galvoja" — 1979 m. ir "Meilė tarp priešų" — 1980 m.

Pirmųjų dviejų knygų pavadinimai skaitytojams atrodo keistoki, kurių kilmė neaiški ir, atrodo, neturi ryšio su jų turiniu. Tačiau J. Dagys yra dailininkas-dailininkas-skulptorius, kuris, kaip ir kiti dailininkai, savo kūrinius akcentuoja savo pavarde. Šiose knygose autorius išreiškė savo gyvenimus tremties klajavimo laikais ir savo samprotavimus nenormaliose gyvenimo sąlygose. Trečioji knyga — "Meilė tarp priešų" yra 12-kos vaizdų eiliuota drama. Lietuviška visuomenė sutiko šias knygas su dideliu susidomėjimu, buvo suruoštos knygų sutiktuvės ir spaudoje mūsų literatūros kritikai jo kūrinius įvertino teigiamai.

J. Dagys yra žymus publicistas, kuris Kanados ir Amerikos lietuvių spaudoje rašė visuomeniniiais ir meno klausimais. Daug įdomių jo paruoštų reportažų buvo paskelbta spaudoje apie dailės parodas, vertintiems rodiniais nepagailė-

(Nukelta į 10 psl.)

Vasaros vėjas (medis). J. Dagys.

Puikiausius kailius rasite

Chicagoje pas vienintelį lietuvių kailininką

NORMANĄ BURŠTEINĄ

185 N. WABASH AVE. CHICAGO, ILL. 60601

Tel. krovėnės (312) 263-5826; namų (312) 677-8489

“Amber Holidays”

EKSKURSIJOS Į LIETUVĄ

Paskutinė šių metų ekskursija į LIETUVĄ išvyksta GRUODŽIO 26 D. — \$1440.00 (su įdomia NAUJŲJŲ METŲ programa Vilniuje). Kelionės maršrutas: Maskva, Vilnius, Ryga, Leningradas, Helsinkis.

1986 METŲ EKSKURSIJOS Į LIETUVĄ prasideda KOVO 26 D.

REGISTRUOJAME JAU DABAR.

Registracijos, informacijos reikalu skambinkite
1-800-722-1300 (Toll Free)

Iš Massachusetts ir Kanados: 1-617-268-8764.

TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE, INC.

393 West Broadway

P. O. Box 116,

South Boston, Mass. 02127

Telefonas: (617) 268-8764

Istaigai vadovauja:

ALDONA ADOMONIS ir ALBINA RUDZIŪNAS.

Norintiems atsikviesti gimines atostogoms —
sutvarkom dokumentus.

PRICES ARE BASED ON DOUBLE OCCUPANCY AND ARE SUBJECT
TO CHANGES. REGISTERED TRAVEL AGENT # TA 0324

J. DAGYS...

(Atkelta iš 9 psl.)
jės pagyrimų, o silpnėsiems — aštrios kritikos.

Saulėlydžio keliu

Žmogus sulaukęs 70 metų fiziškai pradeda silpnėti. Jo akys silpniau mato, ausys nevisus garsus pagausina, rankos jau ne tokios tvirtos ir kojos nelankšios. Aštuntame dešimtmetyje atsiranda fiziniai bei psichiniai negalavimai ir su jais žmogus pradeda žingsniuoti saulėlydžio keliu. Nedaug žmonių pasiekio 80 metų amžių ir jų paskutiniai gyvenimo metai tampa sunkesni, beviltiški.

Sukaktuvininkas skulptorius Jokūbas Dagys, nežiūrįnt jo 80 metų amžiaus, yra labai skirtingas nuo kitų jo amžiaus žmonių. Nors fiziškai susilpnėjęs dėl širdies priepuolio, bet dvasiškai — dar jaunas žmogus. Jis visuomet sutinka svečią su šypsena ir nuoširdumu, atvykusį pasigrožėti jo dailės darbais, kurie jo namo kambary sienas puošia paveikslai ir skulptūriniai kūriniai. Ir ši dailininko kūryba nesustoja ir saulėlydžio kelyje. Kiekvieną dieną šis nepavargstantis skulptorius skaptuoja medžio gabalą, kalnu kalena lyg genys medį ir plačiai patenkintas nusišypso, užbaigęs naują skulptūrinį kūrinį. Ši jo vidutinė susitelkimo nuotaka palaiko jo gyvybę, sukelia dvasinį entuziazmą bei pasitenkinimą ir sustiprina jo fizines jėgas išsilaikyti žemės paviršiuje. Jei mirusiems pagerbti yra statomi akmeniniai paminklai, tai dailininkas J. Dagys sau paminklą jau pasistatė savo nerūdyjančiais kūriniais. Jie mums šiandien byloja apie šio dailininko-skulptoriaus kilnią sielą, gilią mintį ir meilę savo tėvynei Lietuvai.

Jo 80 metų amžiaus suakčiai pagerbti jau yra baigiamas spausdinti jo darbų albumas DAGYS SCULPTOR, Lietuviškoji visuomenė šiam kūrybingam dailės žymūnui širdingai linki ilgiausių, kūrybingų metų ir reiškia gilią pagarbą už jo įnašą lietuviškos kultūros baruose.

WANTED EXPERIENCED
PLASTIC EXTRUSION OPERATORS
Prefer experienced in tubing and rod
background. Salary commensurate
with experience, excellent benefits.
Steady work for qualified personnel.
Rotating shifts.
Call 717-866-7571
or apply

T & S DENTAL & PLASTICS CO. INC.
52 W. King St.
Myerstown, Pa. 17067 (45-1)

HOUSE KEEPER — COMPANION
BALA AREA. WEEKENDS ONLY.
SLEEP-IN SAT. TIL SUN. P. M.
P. O. BOX 313, BALA-CYNUYD, Pa.
19004. (45-47)

ASPHALT CONSTRUCTION

Need exp. Finish Motor Grader Operators (\$11 per hour); Asphalt spreader operators, (\$8 per hour); asphalt roller operators (\$6 per hour). For work in metro ATLANTA, GA.

Call 404-969-9680

(45-49)

A. A.

CECILIJAI JANUŠEVIČIENEI

mirus, jos vyrui MARTYNUI, ALT S-gos nariams — dukrai ELENAI bei jos vyrui ADOLFUI ŠVAŽAMS, dukrai BRONEI MILKOWSKI ir visiems giminėm bei jų artimiesiems reiškiamo gilią užuojautą.

ALT S-gos Chicagos Skyrius

A. A.

Lakūnui LIUDUI BAJORINUI

taip netikėtai palikusiam šį pasaulį, gilią užuojautą reiškiamo jo motinai mūsų mielai JADVYGAI, seserei ALDONAI MAURUTIENEI ir jos vyrui Dr. MAURUČIUI, žmonai ELENAI, SŪNUMS ir DUKRAI, giminėms ir draugams.

Liūdi kartu

Elena, Mykolas,
Gintaras ir Indris
Gureckai

A. A.

SOFIJAI

VASIONIENEI-MAZOLIAUSKAITEI

Lietuvoje mirus, jos seserį ONĄ MIKULSKIENĘ ir brolių VYTAUTĄ MAZOLIAUSKĄ su šeima širdingai užjaučiu ir kartu liūdžiu.

Akvilina Gražulienė

A. + A.

col. inž. ALFONSUI PETRAVIČIUI

iškeliavus amžinybėn, jo žmoną SOFIJĄ, sūnus ir dukteris su šeimomis ir gimines nuoširdžiai užjaučia ir kartu liūdi —

L. ir V. Matulevičiai
P. Guobys

A. A.

JONUI LOZORAIČIUI

mirus, jo mylimai žmonai STASEI LOZO-

RAITIENEI reiškiau nuoširdžią užuojautą.

Akvilina Gražulienė

NOTARY PUBLIC

JUOZAS MIKONIS — Realtor
savininkas

EAST SHORE REALTY

866 East 185 Street, Cleveland, Ohio

Telef. office 481-6900, res. 531-2190

Mums reikia namų Cuyahoga, Lake ir Geauga apskrityse, ypač East 185 gt. — Neff Road.

Norintieji pirkti ar parduoti prašome kreiptis į mano įstaigą.

CHICAGOS LIETUVIAI

Antanas Juodvalkis

LIETUVIŲ FONDO VAJAUS POKYLIS

Lietuvių Fondo valdyba kiekvienais metais skelbia vajų ir užbaigtuvėms su-ruošia pokylį. 1985 metų vajuos užbaigtuvių pokylis įvyko lapkričio 16 d. Tautinių namų salėje. Programos vedėja, valdybos pirm. pavad. Marija Remienė pasveikino atsilankiusius svečius ir maldai sukalbėti pakvietė marijonų provincijolą kun. Viktorą Rimšelj. Pasivažišus gera vakariene, buvo iškvieisti LF tarybos pirm. Povilas Kilius ir pelno skirstymo komisijos pirm. Stasys Baras įteikti čekius, gavusiems stipendijas studentams.

P. Kilius pasidžiaugė lietuviškąją visoumenę, taip dosniai ir nepavargstančiai remančia Lietuvių Fondą. Dėkojo aukotojams, spaudai ir radijui, o taip pat ir visiems Lietuvių Fondo rėmėjams. Stasys Baras pažymėjo, kad L. Fondo pelną skirsto 6 asmenų komisija, sudaryta po lygiai iš Lietuvių Fondo tarybos narių ir JAV LB Krašto valdybos skirtų atstovų. Pelno skirstymo komisijos pareigos nėra lengvos, nes gaunama prašymų 4 kartus daugiau negu leidžiama paskirstyti suma. 1985 metais taryba leido paskirstyti 181,000 dol., o atėmus stipendijas 36,000 dol., liko 145,000 dol. Suma nemaža, bet ir prašymų yra daug, ir net 85% yra svarstytini. Liet. Fondo pradininko ir dabartinio kapitalo, kurio pajamų užtektų visiems lietuviškiems poreikiams patenkinti, yra remtinas.

Pokilyje dalyvavo 13 chi-

cagiškių studentų, kuriems ir buvo įteiktos stipendijos. Štai jie: Alma Jakimavičiūtė, Nijolė Kupstaitė, Dana Račiūnaitė, Danutė Rukšytė, Donatas Siliūnas, Loreta Stončiūtė, Sofija Žutaitė (iš Brazilijos), Rimgaudas Kasiulis, Kęstutis Bojevas, Darius Pavilionis, Ritas Pavilionis, Ramona Steponavičiūtė ir Birutė Tamulynaitė. Jiems stipendijos skirtos iš veikiančių fondų: Krukonio, Zabulionų, Kodis, Janonių, Stankaus, agronomų, nenorinčių skelbtis ir Lietuvių Fondo.

Stipendininkus pasveikino valdybos pirm. dr. Antanas Razma, palinkėjęs pasiekti mokslo aukštumų ir įsijungti į lietuvišką veiklą, o taip pat ir į Lietuvių Fondą.

Meninę programą atliko Violetos Karosaitės baletų studijos mokinės. Programa tinkama pramoginiam renginiui, tik gaila, kad toliau sėdintieji tematę gražias galvutes ir rankutes, nes salė neturi pakilimo, o baletė norėtųmėm matyti visus judėjus.

Perpildytoje salėje, vis dėlto, mėgėjai galėjo ir patys pamiklinti kojas, grojant žinomam neolituanų orkestrui, kurio vadovu yra Algis Modestas.

Iki vajuos pokylio (XI. 6) į Lietuvių Fondą šiais metais įstojo 109 nauji nariai ir su padidinusiiais įnašais, suaukojo 166,000 dol. Iš viso Lietuvių Fonde yra 5669 nariai, sudėję 3,269,000 dol. pagrindinio kapitalo.

Remkime Lietuvių Fondą, kad gaunamomis pajamomis galima būtų visus

Eva Tamulėnaitė, Gelsenwircheno muzikos teatro pirmaujanti solistė, Mitch Leigh muziko "Man of La Mancha" pastatyme, Aldonzos vaidmenyje. Sol. Eva Tamulėnaitė pirmą kartą lietuviams koncertuos gruodžio 1 d. Jaunimo centre, Chicagoje, Margučio rengiamame koncerte. Akompanuos dr. Raminta Lampsatytė, Hamburgo muzikos konservatorijos profesorė.

lietuviškus reikalus patenkinti.

NAUJA LB VIDURIO VAKARŲ APYGARDOS VALDYBA

Dar prieš JAV L. Bendruomenės tarybos rinkimus, Vidurio vakarų apygardos valdyba, pirmininkaujama Kazio Laukaitio, buvo sušaukusi apylinkių valdybų ir rinktų atstovų suvažiavimą, kuriame be kitų reikalų, turėjo būti išrinkta ir nauja apygardos valdyba. Nominacijų komisijai nesuradus ar neieškojus kandidatų, susirinkimo metu tuoj pat nepavyko surasti kandidatų, todėl buvo įpareigota esamoji valdyba sudaryti nominacijų komisiją ir laike pusmečio sušaukti specialų susirinkimą apygardos valdybai išrinkti.

Susirinkimas įvyko š. m. lapkričio 17 d. Jaunimo centre, Chicagoje. Susirinkimą atidarė ir vedė pirm. Kazys Laukaitis. Dalyvavo 70 apylinkių pirmininkų ir atstovų. Reikia laikyti, labai gausiu susirinkimu ir dideliu dėmesiu apygardos valdybos rinkimams.

Po poros savųjų sveikinių — Krašto valdybos naujojo pirm. A. Gečio ir Jono Urbono, buvo prieita prie apygardos valdybos rinkimų.

Nominacijų komisija buvo sudaryta iš Chicago ir artimųjų apylinkių valdybų atstovų, kuriai vadovavo Lemonto apyl. pirm. Vytautas Šoliūnas. Į apygardos valdybą buvo nominuoti, išrinkti ir vėliau pareigomis pasiskirstė: pirm. Birutė Vindašienė (69), kultūros reikalams Dana Račiūnaitė (68), sekretorė Danguolė Ilgenytė (66), išdininkas Jurgis Matusevičius (63) ir vicepirm. Povilas Norvilas (60), kandidatų liko Kazys Adickas (8). Į kontrolės komisiją pasiūlyti ir aklamacijos būdu išrinkti: Danguolė Valentinaite, Julius

Balutis ir Linas Šoliūnas.

Po rinkimų, visi lengviau atsikvėpė ir išklačius kelis pranešimus apie Lito b-vės Lemonte didelės nuosavybės įsigijimą, ateinančią švietimo ir tautinio auklėjimo konferenciją bei V-jį mokslo ir kūrybos simpoziumą, savažiavimas buvo uždarytas sugiedojus Lietuvos himną.

P. S. Pirm. Kaziui Laukaitiui, vadovavusiam apygardai tris kadencijas — 9 metus, padėkos ženklą, Modestas Jakaitis visos valdybos vardu įteikė dovaną — skydelį. K. Laukaitis visiems, ypač buv. valdybos nariams, nuoširdžiai padėkojo.

NAUJA ALT S-GOS CHICAGOS-SKYRIAUS VALDYBA

Amerikos Lietuvių Tautinės sąjungos Chicago skyriaus susirinkimas įvyko š. m. lapkričio 17 d. Lietuvių tautiniuose namuose. Susirinkimą atidarė pirm. Karolis Milkovaitis ir pirmininkauti pakvietė žurnalistą Juozą Žygą, o sekretoriauti Filiną Brauniene. Pirm. K. Milkovaitis pranešė apie bendrą veiklą ir perskaitė išdininkės apyskaitą. Kontrolės komisijos vardu aktą perskaitė Ona Daškevičienė. Visi pranešimai buvo vienbalsiai priimti.

Nominacijos komisijos vardu Petras Vėbra (kiti nariai A. Balys ir F. Brauniene) pateikė sutinkančių į valdybą įeiti narių sąrašą ir buvo išrinkti: Verutė Linkevičienė, Matilda Marcinkienė, Albina Poškienė, Stasys Briedis ir Juozas Žemaitis. Į kontrolės komisiją aklamacijos būdu išrinkti: Juozas Andrašiūnas, Petras Dirda ir Mečys Valiukėnas.

Išrinktus vykdomuosius organus ir pasisakius apie A. Masionio atsiminimus bei išleistą knygėlę apie

prel. Olšausko teismą, kurie neprisideda prie išeivijos vienijimo, o tarnauja dar didesniai lietuvių skaldymui, susirinkimas buvo uždarytas.

Po susirinkimo pasivažiinta ir pasidalinta dienos aktualijomis.

MOTERŲ DAILĖS DARBŲ PARODA

Jaunimo centro moterų klubas, vadovaujamas energingos visuomenininkės Salomėjos Endrijonienės (ji yra ir J. c. valdybos pirmininkė) suranda laiko ir turi energijos suruošti ar globoti įvairius renginius. Moterų klubo narių pastangomis, buvo atidaryta įdomi ir sudėtinga moterų darbų paroda. Parodos atidarymas įvyko 1985 m. lapkričio 15 d. Jaunimo centro apatinėje salėje. Parodą atidarė pirm. S. Endrijonienė ir pasidžiaugė gausiais eksponatais. Pakviesta žinoma visuomenininkė BALFo ilgametė centro valdybos pirm. Marija Rudienė savo žodyje žvilgtelėjo į lietuvių moters kūrybines galias, išradingumą ir meninį pajautimą. Pažymėjo, kad nuo seniausių laikų lietuvių moteris rūpinosi šeimos apranga, audama ploniausias drobes, raštuotas staltieses, pirštines, milelius. Moterų išradingumas ir meninis pajautimas atsispindėjo ir visos tautos gyvenime. Pagerėjus gyvenimui, moterys daugiau laiko ir sugebėjimų meninėms apraiškoms ir išvystė savo talentus. Lietuvių liaudies menas žinomas ir išeivijos gyvenime. Moterys šiaudinukų ornamentais puošė kalėdines egletes, dažė ir skutinėjo įvairiaspalvius velykinius margučius, kūrė menišką kilimą ir puošė kambarių sienas.

Savo žodį Marija Rudienė baigė pareiškimu, kad (Nukelta į 12 psl.)

Kazys Daugėla, laimėjęs fotografijos parodoje pirmą vietą, pokalbį su dr. Milda Budriene. J. Tamulaitis nuotr.

CHICAGO

(Atkelta iš 11 psl.)

lietuvė moteris ir čia nepasitenkina dirbtuvių masiniais gaminiais, bet rodo išradingumą ir meninį grožio pajautimą čia eksponuojamais mums pasigrožėti ir pasidžiaugti įvairiais išdirbiniais.

Parodoje dalyvauja moterys su įvairiais dirbiniais, audiniais, mezginiais, piešiniais, siuviniais ir kt. Salėje sutalpinti ir tinkamai išdėstyti eksponatus reikėjo sugebėjimo ir nuovokos. Tą darbą sumaniai atliko Aga Rimienė su talkininkėmis.

Parodoje pažymėtini Bronės Pužauskienės 36 meniškai kūrinių, iš kurių išsiskiria keli spalvotos grafikos darbai ir įvairiaspalvės gėlės. Albina Paškienė išstatė kelis savo paveikslus, pasižyminčius spalvų ir kompozicijos deriniais. Ypatinę dėmesį patraukė Sofijos Plenienės 8 siuvinėti paveikslai.

Išskirtinos Zitos Dapkienės ir Juškienės vazos, F. Černienės lietuviškos lėlės, o jau mezginių, takelių, staltiesių, užuolaidų ir kitokių daiktų bei daiktelių buvo ištisos galybės. Paminėtinos Ona Šimaitienė, Sofija Bražionienė, Zuzė Žilevičienė, Bronė Balienė, Kostė Mikužienė, Dana Mikužienė, Vita Vinciausienė, Salomėja Endrijonienė, Aniceta Mažeikienė, Ona Zdaržinskienė ir kitos čia nepažymėtos.

★

Jaunimo centro metinė tradicinė vakarienė ruošiamą gruodžio 8 d. savoje pastogėje. Vakariene rengia specialus komitetas ir kviečia visus lietuvius dalyvauti. Stalai ir pavienios vietos rezervuojamos Jaunimo centro raštinėje ir pas komiteto narius. Organizacijos, ypač tos, kurios naudojasi Jaunimo centro patalpomis, turėtų dalyvauti ir kitus paraginti, nes čia yra vienintelis pagrindinis renginys, sutelkiantis lėšų žiemos sezono metui.

MADŲ PARODA
"EGLUTEI" PAREMTI

Chicagos Nekalto Prasišėjimo Marijos seserų rėmėjų skyrius š. m. spalio 13 d. suruošė 24-ją madų parodą vaikų laikraščiui "Eglutei" paremti. Pirminkė Salomėja Endrijonienė pasveikino susirinkusius ir parodos komentatore pakvietė jauną akademikę Viliją Kerelytę. Vilija pasigėrėtina lietuvių kalba ir savo jaunatviška gražia laikysena sužavėjo žiūrovus. Ji priminė drabužio svarbą moters išvaizdai bei jos charakteriui. Priminė lietuvaits darbštumą ir neatsilikimą nuo laiko mados, pradedant baltų drobių raštais, baigiant vėliausios ma-

Madų parodos komentatorė Vilija Kerelytė ir koordinatore Aldona Prapuolenytė. Vyt. Tamulaičio nuotr.

dos ornamentais ir linijom. Visa tai sau išminstingai prisitaikant, bet madų akla nesekant.

Paroda susidėjo iš trijų dalių. Pirmoje — dieniniai drabužiai. Jie buvo gauti iš kelių salonų ar pačių lietuvių moterų siūti. Įvairavo visokių raštų ir formų visokių spalvų apsiaustai, po jais įvairių raštų ir formų suknelės, sijonai, palaidinukės, kelnės.

Antroje dalyje buvo rodomi megzti darbščių lietuvių kūrinių. Keli nuostabiai rankom išdažyti ir išmarginti plonutėlės odos rūbai, Gintarės Kižytės gauti iš pačios projektuotojos ir menininkės Page Mayberry ir vaikų apranga. Rūbus mezgė ir nuostabiais raštais ir figuromis išmargino: Elena Blandytė, Ona Blandytė-Jemeikienė, Irena Kleinaitienė, Panarienė, A. Sakalienė ir Br. Srugienė.

Trečioje dalyje buvo modeliuojami vakariniai rūbai. Jų medžiagų rūšis, spalvos ir formos labai įvairavo. Vyravo kimono, dolman rankovės, laisvai krentančios linijos, blizgučių, karoliukų, žvynelių spindėjimas. Ypač atkreipė dėmesį Vidos ir Roberto Kosmonų "Lee's" savininkų (Evergreen Plaza) rūbai. Ponia Kosmonienė modeliuotojom prie rūbų pritaikė įvairius priedus — skrybėles, papuošalus. Žavūs buvo ir kiti iš amerikiečių salonų gauti drabužiai. Prie parodos įvairumo ir grožio nemažiau prisidėjo ir mūsų

darbščios moterys pasiūdamos labai gražius, gan sudėtingus, modeliams pritaikytus drabužius. Siuvo: Br. Černiauskienė, Jadvyga Dočkienė, Nora Gylienė, E. Glytienė ir Agnė Kižienė. O tos žavios ir grakščios modeliuotojos — tai "Eglutės" skaitytojos Lara, Andrea ir Alida Bartkutės, Natalija Kleinaitytė bei Rima Žukauskaitė ir kitos jaunos ir vyresnės mūsų moterys: Dalia Bartkienė, Lisa Bartkutė, Laima Černiauskaitė, Regina Gailiešiūtė, Juzė Ivašauskienė, Asta Kižytė, Gintarė Kižytė, Irena Kleinaitienė, Joana Krutulienė, Giedrė Mereckienė, D. Miller, Laima Petrulienė, Sofija Plenienė, Rima Lizdenytė-Sell, Dana šilimaitienė.

Sceną meniškai išdėkoraavo Dana Varaneckienė. Prie baltų kolonų grakščiai prisiliejusios modeliuotojos, Vidos Momkutės apšvietimo ir muzikos lydimos ne kartą nukėlė žiūrovus į pasakų pasaulį. Programos viršelį puošė Nijolės Vokėtaitienės silueta.

Pertraukų laiku svečiai buvo vaišinami vynu, kava ir kepsniais. Buvo ir dovanų paskirstymas. Laimėjimams dovanas aukėjo: dail. B. Morkūnienė, a. a. A. Rūgytė, Filomena Černienė, Adelė Sakalienė, Aniceta Mažeikienė.

Aldona Prapuolenytė visiems prisidėjusiems prie parodos pasisekimo nuoširdžiai padėkojo. Tai buvo viena iš gražiausių Putnamo seslių rėmėjų suruoštų

parodų. Lauksime 25-sios jubiliejinės. (ak)

IŠTEIGTAS LIETUVIŲ
TEATRAS

Lietuviško teatro pasiilgusių tautiečių grupelė, susirinkusi pas dr. Petrą Kisielių Ciceroj, nutarė įsteigti lietuvių teatrą ir jį pavadinti Vaidilutės vardu.

Šio sambūrio pirmininku sutiko būti žymus visuomenininkas ir lietuviškų užsiimimų rėmėjas dr. Petras Kisieliū. Kiti šios grupės pareigūni: Kazė Brazdžionytė — vicepirm., Franciska Šlutienė — reikalų vedėja, Irena Tiknienė — iš-

dininkė, Edvardas Šulaitis — korespondentas.

Jau yra verbuojami aktoriai ir netrukus bus pradėta repetuoti dramaturgo J. Grušo dramą "Gintarinė vila". Sutikimą vaidinti yra davę visas būrys jaunųjų vaidintojų. Režisuoti kviečiama Laima Rastenytė-Lapinskienė, kuri jau yra gerai pažįstama Chicago lietuvių tarpe, kaip dainininkė, aktorė bei režisierė.

Reikia manyti, jog šis vienetas išaugs į tvirtą teatrą ir toliau tęs gražias lietuvių teatro tradicijas Chicagoje, teikdamas mūsų tautiečiams turtą. (eš)

Artimam VLIKo bendradarbiui, buv.

VLIKo Tarybos nariui, Lietuvos Atgimimo

Sąjūdžio veikėjui

A. A.

INŽ. KAZIUI OŽELIUI

mirus, reiškiamo jo žmonai EVELINAI ir

šeimai nuoširdžią užuojautą.

Vyriausiojo Lietuvos
Išlaisvinimo Komitetas

PADĖKA

Skausmingiausiose mano gyvenimo dienos, kai Viešpats panorą mano a. a. vyrą

PETRĄ SAKĄ

pasišaukti Amžinybėn, iš mudviejų artimųjų, draugų ir pažįstamų bei organizacijų patyriau nuostabaus nuoširdumo ir paguodos.

Mano gili padėka Los Angeles Šv. Kazimiero parapijos klebonui dr. kun. Algirdui Olšauskui ir prelatui Jonui Kučingui už atliktas laidotuvių apeigas, solistams Janinai Čekanauskienei ir Antanui Polikaičiui bei parapijos chorui už gražiasias giesmes, kompozitoriui Broniui Budriūnui už vargonavimą. Ačiū inž. Antanui Mažeikai už laidotuvių eigos pravedimą, organizacijų atstovams, tarusiems atsisveikinimo žodžius, šauliams ir ramovėnams, stovėjusiems garbės sargyboje ir atidavusiems velioniui paskutinę pagarbą. Dėkoju a. a. Petro bičiuliams karstanešiams: Vytautui Apeikiui, Antanui Bulotai, Pranui Dovydaičiui, Antanui Mažeikai, Jonui Petroniui, Liudui Reivdyui, Pranui Skirmantui ir Vladui Šimoliūnui, išpildžiusiems velionio prašymą ir už jį nužengusiems paskutinius jo šioje žemėje žingsnius. Ačiū už taip gausias Šv. Mišių aukas, užuojautas žodžiu, raštu ir per spaudą, gražiasias gėles, aukas Tautos Fondui.

Ačiū a. a. Petrą ir jo laidotuves gražiai aprašiusiems spaudoje.

Mano nuoširdus dėkingumas visiems, atsilankiusiems koplyčioje, dalyvavusiems rožinyje ir palydėjusiems velionį į amžino poilsio vietą.

Už visokią pagalbą ir didelę moralinę paramą, kai man jos labiausiai reikėjo, dėkojus mieliems mudviejų draugams, — labiausiai Reginei Jurkūnienei, Onutei ir Pranui Dovydaičiams, Julijai ir Jonui Petroniams, Alytei ir Pranui Skirmantams, giminaičiams Kristinai Švarcaitei ir Danutei ir Ben Mattingley. Didelis ačiū Danutei Kaškelienei ir Genei Kudirkienei, bei visoms kitoms ponioms, kuo nors prisidėjusioms ruošiant polaidotuvinius priešpiečius.

Esu dėkinga visoms ir visiems, po laidotuvių susirinkusiems mūsų namuose, kad tas pirmasis skaudžias valandas nebūčiau viena. Ačiū ir tiems, kurie ir dabar man pataria, globoja, padeda ir parodo tikrą draugiškumą.

Nuoširdžiausiai,

RŪTA SAKIENĖ-SVOLKĖNAITĖ

Clevelando Lietuvių Dienos...

(Atkelta iš 1 psl.)

pat, parapijos patalpose ar Lietuvių Namuose praleisti keletą valandų šokant, susipažįstant ar dainuojant. Ateityje panašių renginių rengėjai turėtų į tai atkreipti rimtą dėmesį, kad jaunimui nereikėtų ieškoti prieglobsčio viešbučiuose ar moteliuose, pasitraukus iš lietuviškos aplinkos.

Sekamadienį po pamaldų programoje buvo numatyti trys punktai: Dailininko Stanulio paroda, Raimundo Lapo knygos "Ten, ekrane sužibus" sutikimas ir filmų demonstravimas. Tuo pačiu metu buvo parduodami lietuviški pietūs, kuriuos paruošė Sv. Kazimiero mokyklos tėvų k-tas mokyklai paremti. Ir vėl, suvilioti maisto ir gėrimo, tik maža dalis pietavusių ir užkandžiavusių teikėsi pasikelti į viršutinę salę, kurioje buvo ruošiamasi šventės dalyvių dvasiuiam penui. Parodos atidarymą ir Raimundo Lapo knygos sutikimą pravedė Aldona Miškinienė, klausytojus užimponavusi savo sklandžiu stiliumi ir įdomia medžiaga. Deja, sa-

lėje buvo vos kelios dešimtys klausytojų, nors iš apatinės salės sklido linksmas pokalbių triukšmas.

Dailininko Stanulio paroda nepatraukė publikos dėmesio savo spalvų monotoniškumu, vienodumu ir savotiško estetinio jausmo nuotaikos stoka. Didesnį dėmesį sukėlė jaunojo Lapo knyga. Po oficialiosios dalies, autoriui baigus atografuoti knygas, prie jaukių pietų intymioje aplinkoje teko išsamiai su Raimundu Lapu pasikalbėti. Tai 1954 metais Chicagoje gimęs lietuvis, kuriame lietuviškos tapatybės elementas sužibėjo visu savo grožiu. Kalbėdamas knygos pristatymo metu sklandžiai, taisyklinga lietuvių kalba, nesinaudodamas užrašais, jis pasisakė, kad toji knyga, jo aštunerių metų darbo vaisius, "yra mano duoklė Lietuvai".

Cia nerecenzuojant "Ten, ekrane sužibus", tenka vistiek stebėtis gausia archyvine ir istorine medžiaga, kuri užpildė puikiai išleistas ir iliustruotas knygos 384 puslapius. Knygos gale daugiau kaip tris pusla-

pius užima ilgas panaudotų šaltinių sąrašas.

Raimundas Lapas, kilęs iš labai veiklios, lietuviškos Edvardo ir Vilhelminos Lapų šeimos, baigė aukštąjį mokslą JAV, studijuodamas filologiją, vokiečių ir prancūzų kalbas, o net du magistro laipsnius įsigijo Sveicarijoje. Paklaustas, kas jame sužadino tokį stiprų norą dalyvauti lietuviškame kultūriniame gyvenime, Raimundas pareiškė, kad jo keturi apsilankymai Lietuvoje turėjo didelės reikšmės. Susitikus su lietuviais mokslininkais Vilniuje, jis jų buvo paskatintas domėtis lietuvių emigrantų visuomenės istorija ir nau-

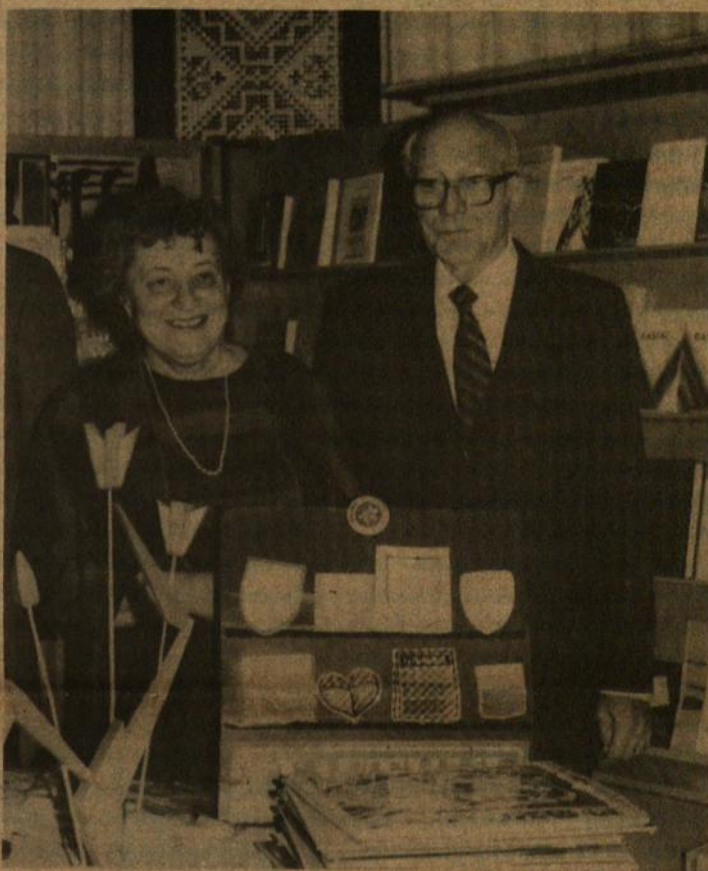

Detalė Grandies šokio...

V. Bacevičiaus nuotr.

Grandinėlės atstovai V. Bublytė ir Jasinavičius įteikia gėles Grandies vadovei I. Smieliauskienei. V. Bacevičiaus nuotr.

Irena Smieliauskiene Grandies vadovė su Clevelando lietuvių dienų "bosu" Vladu Čyvu, LB apylinkės pirmininku.

V. Bacevičiaus nuotr.

Knygos "Ten, ekrane sužibus" autorius Raimundas M. Lapas, po knygos pristatymo Clevelando lietuviams su A. Miškinienė ir A. Balašaitiene.

V. Bacevičiaus nuotr.

Septynerių metų mirties sukaktis.

A. † A.

BENEDIKTA

MISLIAUSKIENĖ-BARUSEVIČIŪTĖ,

mirė 1978 m. gruodžio mėn. 23 d. 6:00 val vakare Fitzgerald Mercy ligoninėje, Darby, Pennsylvania. Palaidota 1978 m. gruodžio mėn. 28 d. šv. Petro-Povilo kapinėse, Springfield, Pennsylvania.

Praėjo septyneri liūdni metai, kaip visagalis Viešpats Dievas atskyrė ją iš mūsų tarpo, ir paėmė a. a. Benedikta į savo prieglobstį.

Už a. a. Benediktos sielą šv. Mišios bus atnaušaujamos 1985 m. gruodžio mėn. 22 d. šiose šventovėse:

šv. Andriejaus parapijos bažnyčioje Philadelphia, Pa. 10:30 val.;

šv. Antano bažnyčioje Kretingoje, Lietuvoje; Lietuvių šv. Kazimiero Kolegijos koplyčioje, Romoje, Italijoje;

St. Frances vienuolyne Lorretto, Pennsylvania;

St. John Cath. Mission, Arizona;

Fitzgerald of Mercy ligoninės koplyčioje, Darby, Pa., 12:00 val. vidud.

Gimines ir artimuosius prašau a. a. Benediktą prisiminti savo maldose.

Skausmo prislėgtas vyras

Henrikas ir artimieji.

doti šaltinius, kurie okupuotos Lietuvos specialistams yra neprieinami. Kalbėdamas apie dabartinę laisvojo pasaulio lietuvių jaunimo padėtį, Raimundas Lapas gan karčiai pareiškė: "Vyresnieji mūsų neremia. Kodėl fondai ir kitos organizacijos neskatina jaunų lietuvių intelektualų bent minimaliu pagerbimu, atžymėjimu ar premijomis? Mano pa-

kartotiniai prašymai paremti mano knygos leidimą buvo visų atmesti ir buvau priverstas ieškoti privačių mecenatų".

Spaudoje jau pasirodė eilė jo knygos recenzijų, kritiškai įvertinant jo darbą. Jei mūsų vyresnieji žinovai ir kritikuos Lapo metodą ar išvadas, tai vistiek jo darbo nuvertinti negalima. Kinematografijos srityje dar niekas nedėjo pastan-

gų surinkti medžiagą apie mūsų filmų gamintojus, aktorius, artistus, kurie daugelyje atveju savo talentus yra atidavę svetimiesiems, savajame krašte nerasdami sąlygų.

Kiekvienas mūsųose pasirodantis mokslinis ar pseudo-mokslinis veikalas susiduria su aštria kritika. Toks jau visų pionierių ir naujų idėjų ieškotojų likimas. Bet mano džiaugsmas slypi tame, kad Raimundas Lapas savo asmenybės lietuviškumu įrodo, jog ir ne protėvių žemėje gimęs ir brendęs žmogus gali likti ištikimas savo tautos balsui, savo mokslines žinias pakreipiant į Lietuvos kultūrinių aruodų puse.

Jo knyga buvo pristatyta daugelyje mūsų stambesnių kolonijų, nuo San Francisco iki Clevelando, ir dar planuojama su ta knyga supažindinti New Yorko, Washingtono, Hartfordo ir Kanados lietuvių. Salia to, Raimundas prisipažino, kad turi surinkęs jau daug medžiagos tokiems klausimais, kaip Lietuvos farmacininkai išeivijoje, Sveicarijos lietuvių istorija nuo 1899 metų, bei Lietuvos žydų emigracijos studija. "Mums, jauniems, kurių visuomenė nepažįsta ar stačiai pažinti nenori, yra reikalinga ne vien medžiaga, bet ir moralinė parama ir nors kuklus mūsų darbo ir pastangų įvertinimas", pokalbį užbaigė Raimundas Lapas.

Clevelando Lietuvių Dienų rengėjai, savo suplanuota programa visada lietuviškai visuomenei suteikia malonumą ir džiaugsmą. Šį kartą yra itin malonu pastebėti, kad svarbiausias dėmesys buvo svarbiausias dėmesys buvo nukreiptas į jaunosios kartos at- o publiką supažindinant su jais. Tai girtinas bandymas, kurio nereikėtų pamiršti ir ateityje. Vidutinei kartai, išsi moksliniais ir praturtėjusiais, didele dalimi iš aktyvaus lietuviško gyvenimo pasitraukus, jau nebegalima ribotis vien vyresnės kartos jėgomis. Dar yra laiko prilaikyti tuos, kuriems lemta eiti vyresnės kartos pėdomis ir, kas svarbiausia, kurie rodo stiprų norą tų kelių neišsižadėti.

Aurelija Balašaitienė

Taupa

Lietuvių kredito kooperatyvas
18022 Neff Road
Cleveland, Ohio 44119

TAUPYKITE IR SKOLINKITĖS

vieninteliame lietuvių kredito
kooperatyve Ohio valstijoje.

Palūkanos už sutaupas:		Skoliname:
Term. indėliai (\$3,000 +)	Metinis Priėaugis	asmeniniams reikams, automobilių pirkimui, namų pagerinimui, ir morgiūnams.
6 mėn.	8.24%	
12 mėn.	8.78%	
18-kos mėn.	9.31%	
30-ties mėn.	9.58%	Smulkesnės informacijos suteikiamos TAUPOS įstaigoje.
Spec. s-ta	7.50%	
Reg. taup. s-ta	6.10%	

PARDUODAME PINIGINES PERLAIDAS (MONEY ORDERS) PRIIMAME MOKESČIUS UŽ ELEKTROS, SILDYMO, TELEFONO IR VANDENS SĄSKAITAS.

TAUPOS DARBO VALANDOS

TREČIADIENIAIS IR ŠEŠTADIENIAIS

10:00 val. r. — 1:00 val. p. p.
adv. A. Širvaičio įstaigos patalpose Lietuvių namuose.

SEKMADIENIAIS

11:00 val. r. — 1:00 val. p. p.
Dievo Motinos parapijos patalpose
(centrinėje TAUPOS būstinėje).

VISOS SĄTAUPOS PILNAI APDRAUSTOS SU
NATIONAL DEPOSIT GUARANTEE CORPORATION

ARTĖJAMA PRIE MILIJONO

Nekilnojamo turto paskolų (mortgages) Taupos kredito kooperatyve Clevelande duodama 15-kai metų sekančiomis sąlygomis: nesiūčiamu nušimčiu (fixed) iš 11% ir du punktai (points), ir su keičiamu nušimčiu (variable) pradinis nušimtis 10.5% ir du punktai. Vienas punktas yra lygus vienam procentui skolinamosios sumos ir tai reikia sumokėti imant paskolą.

TAUPOS direktorių taryba savo posėdyje lapkričio 14 d. nutarė taip pat išduoti namų pirkimo paskolas be punktų, t. y. imant paskolą nereikės nieko primokėti, nušimčiai toms paskoloms yra 11.5%. Smulkesnių informacijų galite gauti TAUPOS įstaigoje.

IRA — užplanuota pradėti gruodžio 15 d. Tikimasi iki to laiko gauti visas reikalingas formas.

Travelers checks bus galima gauti nuo 1986 m. sausio 1 d.

Palūkanos už sutaupas ir terminuotus sertifikatus yra mokamos aukščiausios, palyginant su kitomis finansinėmis institucijomis Clevelande. Prieš atnaujinant terminuotus sertifikatus pas kitus, palyginkite terminų sąlygas ir mokamus mokesčius.

Užmegsti ryšiai su Kanados lietuvių kredito kooperatyvais. Sausio 18-20 dienomis TAUPOS direktoriai dr. V. Maurutis, B. Steponis ir pirmininkas V. A. Staškus lankėsi Hamiltone ir Toronte susipažinti su kooperatyvų veikla.

šiose vietovėse TAUPOS direktoriai buvo labai šiltai priimti ir kalbėtasi įvairiais kooperatyvų reikalais. Hamiltono TALKOS kooperatyvo pirm. J. Stankus kartu su direktoriais A. Stanevičium, St. J. Daliu, J. Krištolaičiu ir vėdėju R. Sakalu davė daug naudingų patarimų, o Toronto Prisikėlimo parapijos kooperatyvo pirm. dr. S. Čepas, visai valdybai ir vėdėjui R. Underiui pritariant, perleido TAUPAI elektroninę atskaitomybės mašiną (magnetic ledger machine) be jokio atlyginimo. Šia mašiną kooperatyvas naudojo iki š. m. balandžio mėnesio, kada buvo nutarta pereiti į pilną kompiuterinę sistemą. Šios mašinos pervežimui iš Toronto rūpinosi Ballys Steponis ir spalio 25 d. mašina atvežta ir pastatyta TAUPOS įstaigoje.

TAUPOS kooperatyvo pirm. V. A. Staškus, savo ir visos valdybos bei visų narių vardu dėkoja Hamiltono ir Toronto Prisikėlimo parapijos kooperatyvų vadovybėms už patarimus ir paramą, tikintis, kad ateityje dažniau vieni kitus aplankysime.

TAUPOS turtas auga, įnašai didėja ir iki Naujų Metų tikrai pasieksime pirmą milijoną. Kviečiame visus Clevelando ir apylinkių lietuvius jungtis į šią vienintelę lietuvių finansinę instituciją. Sustokite mūsų įstaigoje dėl smulkesnių informacijų.

(vas)

Pas Anglijos lietuvių

VYSK. ANTANO
BARANAUSKO 150 METŲ
GIMIMO MINĖJIMAS
LONDONE

Londono lietuviškosios parapijos švento Kazimiero klubas, š. m. spalio 19 d. paminėjo vysk. Antano Baranausko 150 metų gimtadienį, parapijos salėje.

Programą pradėjo klubo moterų būrelio vedėja Pranė Senkuvienė, pakviesdama paskaitai rašytoją lauretą Kazimierą Barėną.

Rašytojas Kazimieras Barėnas savo paskaitoje pristatė Antaną Baranauską visu jo literatūriniu grožiu, išminėdamas visas Antano Baranausko lietuvių kalbos grožybinius žodžius, žodelius, kurie parodo, kad lietuvių kalba yra labai turtinga. Antano Baranausko raštai yra išversti į japonų, anglų ir kitas kalbas, dėl savo turtingos grožinės literatūros. Nes jis mokėjo kalbėtis su esančiais paukščiais ir medžiais "šilelyje"...

Dailininkė Marija Barėnienė vedė minėjimo kitą dalį, pristatydama Anykščių šilėlių skirtingais laikais su atitinkamais įvadais, o pati Anykščių šilėlių deklamavo muzikas Justinas Černius. Vieną Antano Bara-

nausko eilėraštį deklamavo Stasys Bosikis.

Programai baigiantis visi dalyviai kartu bendrai dainavo Antano Baranausko dainas, kurios gražiai ir švelniai skambėjo salėje, prie prieblandos, tai buvo savotiškai jaudinantis momentas, ne vienam dalyviui pakibo krikščioniškas ašarų akys.

Pranė Senkuvienė, klubo valdybos vardu pareiškė padėką rašytojui K. Barėnui, sakydama, kad mes esame laimingi turėdami savo tarpe vieną iš didžiųjų rašytojų esančių čia išėivijoje, sekė padėkos dail. M. Barėnienėi, Justui Černiui, Stasiui Bosikiui ir visiems minėjimo dalyviams. Baigdama minėjimą Pranė Senkuvienė pakvietė visus dalyvius pasilikti prie moterų parengtų užkandžių ir praleisti tolimesnį vakaro laiką bendroje lietuviškoje šeimoje.

Parapijos klubas padedamas moterų būreliui atlikti labai puikų ir garbingo lietuvių pagerbimą tai tur būt tai vienintelis minėjimas visoje Didžiojoje Britanijoje. (sm)

Skaitykit ir platinkit
D I R V A

APDRAUDOS reikalais geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į OBELENIŲ apdraudos įstaigą — 6181 Mayfield Road, Suite 203, Mayfield Hts., Ohio 44124. Skambinti ZENONUI arba SAULIUI (216) 442-6810.

CAN PLANT PERSONNEL

Experienced:
SOUDEONIC MECHANICS
PRESS MECHANICS
CAN CORP. OF AMERICA
BLANDON, PA. 19510
Call 215-926-3044; ask for EARL JOANZEMIS or DON GRADY. (43-46)

PROTOTYPE

Metal fabricating, flat stock, capable of making tooling to form metal prototype and short run parts. Experience required. Tec-3 Prototypes Inc.

(313) 463-4000 (38-46)

WAREHOUSE — SHEAR ROOM

Minimum 5 years experience steel warehousing & shearing. Apply in person Mon.-Fri. 9 A.M.-11 A.M.
CLEPRO INC.
6800 UNION AVE.
CLEVELAND, OHIO 44105 (54-52)

OCCUPATIONAL THERAPISTS

Progressive OT department serving 575 bed medical center and expanding Patricia Neal Rehabilitation Center has immediate openings in rehab, acute care, out patients and home health. Competitive benefits and pay. Inquiries: Marilyn Dilaaver, OTR. (615) 971-1135

FORT SANDERS REGIONAL MEDICAL CENTER
1901 CLINCH AVE.
KNOXVILLE, TENN. 37916 EOE (39-45)

Superior Savings ASSOCIATION

MOKAME AUKŠČIAUSIUS NUOŠIMČIUS UŽ SANTAUPŲ INDĖLIUS

Kiekviena santaupų sąskaita apdrausta iki

\$ 100,000.00

PASKOLOS TEIKIAMOS:

- namams pirkti,
- rezidenciniams ir komerciniams pastatams statyti,
- namų remontams,
- kvalifikuotų studentų mokslui

Smulkesnių informacijų dėl taupomųjų indėlių ir paskolų sąlygų teiraukitės

Superior Savings

Pagrindinis skyrius

798 East 185th Street, Cleveland, Ohio

Telefonas: 481-3008

DARBO VALANDOS: Kasdien nuo 9:00 iki 4:00,
penktadieniais 9:00 iki 6:00;
šeštadieniais 9:00 iki 2:30.

DIRVOS SUKAKTUVINIŲ METŲ UŽBAIGIMO KULTŪRINĖ POPIETĖ

1985 m. gruodžio 1 d., sekmadienį, 4 val. p. p.

CLEVELANDO LIETUVIŲ NAMŲ DIDŽIOJOJE SALĖJE.

Programoje

LOS ANGELES VYRŲ KVARTETAS

Tenorai Emanuelis Jarašūnas ir Bronius Seliukas, baritonas Antanas Polikaitis ir bosas Rimtautas Dabšys. Muzikinis vadovas Aloyzas Jurgutis.

Režisierius-dekoratorius Petras Maželis.

Įėjimas asmeniui 5 dol. Po programos kavutė ir veiks baras. Popietėje galima bus įsigyti Los Angeles Vyrų kvarteto plokštelę "Tik tu man viena".

Lietuvių visuomenė maloniai kviečiama atsilankyti į kultūrinę popietę, kuri rengiama Dirvai paremti.

CLEVELANDE IR APYLINKSE

PRIIMAMI PRAŠYMAI NAMŲ MOKESČIŲ SUMAŽINIMUI

Cuyahogos apskrities kontrolieriaus Tim McCormack įstaigos tarnautojai gruodžio 2 ir 3 dienomis Richmond Mall prekybos rūmuose teiks informaciją asmenims, kurie nori įteikti pareiškimus dėl namų mokesčių sumažinimo, dėl Homestead aktu pensininkams ir invalidams teikiamų mokesčių lengvatų arba nori gauti pašalpą dėl šiluminių dujų ar elektros, jeigu namai šildomi elektros energija.

Apskrities kontrolieriaus Tim McCormack tarnautojai gruodžio 2 ir 3 dienomis Richmond Mall rūmuose bus priimami prašymai dėl namų mokesčių sumažinimo, nuo 10 val. ryto iki 8 val. vak.

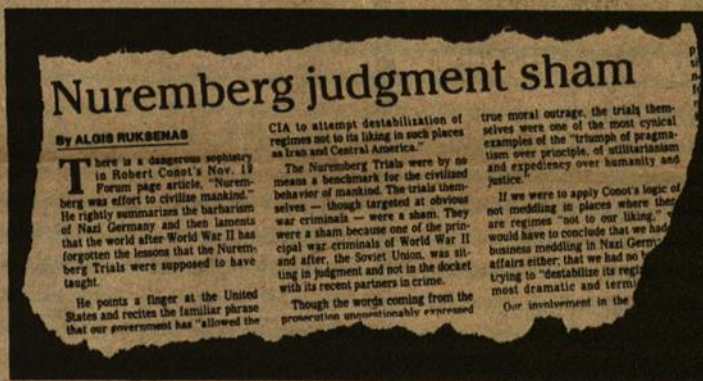

Prie a. a. Marijos Valienės karsto Visų Sielų kapinėse ve-
lionės vyras su giminėmis. V. Bacevičiaus nuotr.

Smulkesnių informacijų galite gauti, paskambinę apskrities kontrolieriaus įstaigai telef. 443-7010.

• Los Angeles Vyrų kvartetas, kuris koncertuos Clevelande Lietuvių Namuose Dirvos rengiamoje kultūrinėje popietėje š. m. gruodžio 1 d. 4 val. p. p., prieš tai, tą patį sekmadienį, Dievo Motinos parapijos bažnyčioje, klebonui kun. G. Kijauskui sutikus giedos šv. Mišių metu bažnytinės giesmes Vargonais palydės komp. Aloyzas Jurgutis.

• Kristina Kuprevičiūtė, baigusi muzikos mokslus Clevelando valstybiniame universitete, bendradarbiauja Tėvynės Garsų radijo programoje. Ji ruošia programas anglų kalba apie lietuvišką muziką. Spalio 6 dienos programoje Kristina Kuprevičiūtė supažindino klausytojus su naująja lietuvių kompozitorių muzika, pagrodama Gruodžio, Balakausko ir Juzeliūno kūriniais. Lapkričio 10 dienos

RUKŠENO ATKIRTIS

The Plain Dealer dienraštis 1985 lapkričio 22 forumo puslapyje atspausdino Algio Rukšėno tarptautinės politikos klausimu komentarą su tokia antrašte — "Nuerembergo teismo sprendimas yra apgaulė."

Šiame komentare Algis Rukšėnas duoda atkirtį politikos komentatoriui Robert Conot už taip pat Plain Dealeryje atspausdintą straipsnį su antrašte "Nue-

rembergo teismas buvo bandymas civilizuoti žmoniją". Jis buvo parašytas 40 metų sukakties proga nuo garsaus Nuerembergo teismo, kuriame buvo teisiami nacių Vokietijos vadai.

"Tiesa, mes visi tur būt pritarsime ponui Conot", rašo Algis Rukšėnas, "kad mūsų netobulas pasaulis reikalingas kokio nors mato pagal kurį galima būtų išmatuoti žmonijos civilizaciją ir progresą. Deja, Nuerembergo teismas, apterštas Stalino komisarų, dvinčių teisėjų apdarą, gėdos žyme, nėra tas teisingumo matas", baigia savo komentarą Algis Rukšėnas.

programa buvo skirta lietuvių liaudies muzikos išsivystimui nuo primityvios raudos iki liaudies motyvų Lapinsko kūryboje.

Kristina Kuprevičiūtė žinoviškai ir sklandžiai anglų kalba pasakoja sveikinti klausytojams apie lietuvišką muziką, o taip pat ir lietuvių kalba padaro trumpus įvadás.

Tėvynės Garsų radijo pastovi talkininkė yra Dalia Staniškienė, kuri, pavaduodama programos vedėją Juožą stempužį, savarankiškai redaguoja ir pranešinėja programas. Tėvynės Garsai susilaukė talentingų talkininkių.

• PATRIA prekybos namuose, 794 E. 185 Street, Clevelande, yra didelis pasirinkimas vietinių ir importuotų maisto produktų, įvairių skanumynų, lietuviškos juodos duonos, o dovanų skyriuje yra gintaro, plokštelių, audinių, knygų ir lietuviškų sveikinimo kortelių. Prašome atsilankyti. Telefonas 531-6720.

Skaityklt ir platinkit
D I R V A

• PERKANT IR PAR-
DUODANT NAMUS prašo-
me kreiptis į ČIPKUS
REALTY, 31715 Vine St.,
Willowick, Ohio 44094. Tel.
943-0910.

EXPERIENCE
OPTIC COPY OPERATOR
Louisville based printing firm has an immediate opening for an experienced 2 or 4 color stripper for second shift. Must be capable of doing camera and contacting related work. Minimum of 4 years experience, no others need apply. Excellent wages & benefits. Apply call or write to
GATEWAY PRESS INC.
4500 Robards Lane, P. O. Box 32546
Louisville, KY. 40232.
502-454-0431 (45-47)

\$60.00 PER HUNDRED
PAID for remailing letters
from home! Send self-ad-
dressed, stamped envelope
for information/application.
Associates, Box 95-B,
Roselle, N. J. 07203.
(39-48)

DIRECTOR OF MEDICAL RECORDS

Immediate opening for a Director in our Medical Records Department. The qualified candidate must be certified as an A.R.T. or R.R.A. and have previous management experience in a Medical Records Department. Full benefit package, salary in mid-20s. Interested candidates should submit resume to: Paul Denning, Director of Personnel, Kingston Hospital, 396 Broadway, Kingston, N.Y. 12401 E.O.E.

MAINTENANCE SUPERVISOR

Experienced in repair of steel cutting machinery, such as cut-to length lines, with some experience in crane repair to supervise 4 maintenance men, also, good communication skills. Willingly to relocate to New York City metropolitan area. Full company benefits. Salary commensurate with experience and ability. If interested send resume to Personnel:

THYPIN STEEL CO.

49-49 30th St.

Lond Island City, N. Y. 11101

Call 718-937-2646

E.O.E. M/F

(45-1)

DIRVA

MIRĖ KAZYS OŽELIS

Po sunkios ligos š. m. lapkričio 16 d. Chicagoje mirė inž. Kazys Oželis, laikraščio Laisvoji Lietuva redakcijos narys, Lietuvos Atgimimo Sąjūdžio atstovas Vlike ir Alte, aktyviai dalyvavęs lietuviškoje veikloje.

Nuliūdime liko žmona Evelyn, sūnūs Kazys ir Juozas, motina Sofija ir kiti artimieji.

• **Stefa Gedgaudienė**, LSS Vyriausia Skautininkė, gavo pranešimą, kad lapkričio 21 d., ištikta širdies priepuolio, Kaune mirė jos motina Elzė Juodvalkienė, 87 m. amžiaus, buvusi Sibiro tremtinė.

"AUŠROKŲ" SUVAŽIAVIMAS

Buvę Aušros gimnazijos mokiniai planuoja ateinančiais metais gegužės 31 — birželio 1 d. d. Toronte susaukti suvažiavimą.

Norintieji gauti daugiau informacijų tesikreipia į Antaną Rūką, 46 Viamede Cr., Willowdale, Ont., Canada M2K 2A8. Tel. (416) 221-1348.

• **Henrikas Misliauskas**, gyv. Media, Pa., savo žmonos a. a. Benediktos Misliauskienės 7 metų mirties sukakties atminimui, Dirvai paremti atsiuntė 100 dol. Ačiū.

• **Inž. Raimundas ir Gražina Kudukiai**, gyv. Pepper

Pike, Ohio, atnaujindami prenumeratą, pridėjo Dirvai paremti 50 dol. Ačiū.

• **Stasė Jakubonienė**, Chicagoje, a. a. savo vyro **Jurgio Jakubonio**, mirusio prieš 10 metų, prisiminimui, atsiuntė 100 dol. Dirvos sukaktuvinių metų užbaigimo proga, linkėdama Dirvai dar ilgai išsilaikyti. Ačiū.

• **Sol. Juzė Augaitytė**, gyv. Philadelphijoje, vardinį proga **Valerijai Buinienėi** užprenumeravo Dirvą ir dar pridėjo laikraščiu paremti auką. Ačiū.

• **Jonas Mikalavičius**, Detroite, atnaujindamas Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 33 dol. ir linki visiems laikraščio darbuotojams gerą.

APDRAUDOS reikalais geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į **OBELENIŲ** apdraudos įstaigą — 6181 Mayfield Road, Suite 203, Mayfield Hts., Ohio 44124. Skambinti **ZENONUI** arba **SAULIUI** (216) 442-6810.

Lietuvių Moterų Klubų Federacijos valdyba surengusi New Yorke lapkričio 10 d. knygos "Baltų kalbų bruožai Iberų pusiasalyje" pristatymą. Pirmoje eilėje iš kairės: M. Klivečkienė, knygos autorė Jūratė De Rosales, Federacijos pirmininkė A. Pintsch, pianistė F. Covalessky, smuikininkas J. Veblaitis. Antroje eilėje: Dr. D. Kavaliūnaitė, S. Skobeikienė, G. Donahue, V. Sutkuvienė, V. Čečetienė, S. Valukienė, D. Budrienė, M. Žukauskienė.

Sibiro tremtinei

A. A.

ELZEI JUODVALKIENEI

Lietuvoje mirus, jos dukrai LSS Vyriausiai Skautininkei v. s. **STEFAI GEDGAUDIENEI** ir žentui **VYTAUTUI**, sūnui **VINCUI** Kalifornijoje, dukrai **LIONEI** Lietuvoje, vaikčiams ir artimiesiems reiškiamo gilią užuojautą.

Clevelando Neringos Tuntas
ir
Clevelando Skautininkų Draugovė

Mielai zarasietei

STEFAI

JUODVALKYTEI-GEDGAUDIENEI

ir artimiesiems, ok. Lietuvoje mirus jos motinai **ELZEI JUODVALKIENEI**, reiškiamo nuoširdžią užuojautą.

Ona ir Antanas
Juodvalkiai

A. A.

LILEI JONAITIENEI

mirus, vyrui **KAZIUI**, dukrai **GILAI**, seserims **ELANAI** ir **JŪRAI** reiškiamo gilią užuojautą.

Roma ir Danielius
Degėšiai

• **LSS Vyriausia Skautininkė Stefa Gedgaudienė**, kartu su Socialinio Skyriaus vedėja **Jadvyga Budriene**, lapkričio 16-17 d. d. lankėsi **Hamilton** e, Ont., **Sirvintos-Nemuno Tn.** švenčiant 35-rių metų veiklos jubiliejų.

Nuotraukoje - dalis Satrijos Raganos būrelis su viešniomis ir tuntininke **Danute Gutauskienė**.

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

Mylimai žmonai, motinai ir seseriai

ADELEI BENOKRAITIENEI

mirus, nuoširdžiausią užuojautą reiškiamo velionės vyrui, visai **BENOKRAIČIŲ** šeimai ir mūsų brangiam draugui inž. **JUOZUI KUNCAIČIUI** bei jo šeimai.

Tegu Velionė ilsis amžinoj ramybėj, o likusius telydi dvasinė stiprybė.

Alė ir Stasys
Santvarai